

Uzalgörüşlü ve ergin bir siyasetin ilk neticeleri

Sık sık nöbetler geçirmeye baş-
layan Avrupanın bünyesinde de-
rin uğultular başgösterdiği sıra-
da bütün milletler varlıklarını ve
istiklallerini korumak kaygısına
düşmüşlerdir. Bir tarafta eski
nizamı muhafazaya çalışan İn-
giltere ve Fransa'nın, öte yanda
bu nizamı bozmaya uğraşan Mih-
verle, yani Almanya ve İtalya
ile çarpışması mukadder görün-
üyordu. Vaziyetlerinden memnun
olmayan, hudutlarını değiştirm-
ek isteyen milletlerin muhab-
beti Mihverle, eski harpten ka-
zançlarını geri vermek iste-
yenlerin, ve bilhassa «Hayat sa-
hası» nazariyesi mucibince ken-
dilerini tehlikede görenlerin ümi-
di İngiltere ile Fransaya müte-
veccihli.

Burada Türkiye'nin büsbü-
lün bir vaziyeti vardı: Bu arada
hususı Almanya gibi ve
eski harpten, yağlıp çıkmış,
onunla beraber aruz kalmış,
parçalanmaya müstakil
milli hudutları için müca-
vatanı tek başına istifa-
delesile kurtarmıştı. Bu o
harbin en büyük koca im-
duk. Taksimatından beş dev-
paratorluk. Bunu men har-
sonrası devrinin gayri kendi ka-
ları arasında değildik. Kendi ka-
larımızla çizdiğimiz dar milli sınır-
larımızı içinde maziyi unutmış, im-
lar içinde, maziyi çekme-
paratorlukun hasretini razi-
n, küldümüş varlığına razi,
n gayretini içerdeki ilerleme-
ketine hasretmiş, bundan
dolayı samimi sulh taraftarı bir
devlet olarak ortaya atıldık. Di-
şarda gözümüz olmadı için
harbe taraftar değildik. Etrafı-
mızda bir sulh ve emniyet sahası
yaratmaya çalışıyorduk.

Bu siyasetimiz, bütün semere-
lerini vermeden Avrupada harp
tehlikesile karşılaştık. Vaziyeti
tedvik ettik, etrafımızı tarttık.
Siyasi tertipler noksandı, tehlike
büyükü. Harpten çok kaybet-
miş, mazlum bir millet olmakla

beraber, kendimiz için emniyeti,
istiyâ arzı ve ihtiyacında olma-
yan tok tarafta bulduk. Avrupa
harbinin — ilk zamanlarda —
bizim için ehemmiyeti olmayabil-
irdi. Bizi alâkadar eden saha
Akdenizdi. Akdenizde ise, yıllar-
danberi emperyalist emellerini
gizlemeyen, zaman zaman bazı
sahillerimize göz dikmiş hissini
veren İtalya vardı. İtalya, Mih-
verden. Karşısında, Akdeniz
vaziyetini, hayatı menfaatleri
icabı, muhafazaya mecbur, bun-
dan dolayı İtalya ile mücadele
halinde Fransa ve İngiltere duru-
yordu. Avrupa harbi, İtalyanın
müdahalesiyle Akdenize gelecek,
nihayet bize dokunabilecekti. Bu
tehlike karşısında, müdafaa kud-
retimizi arttırmak için İngiltere
ve Fransa ile ittifak ettik.

Herkesin bildiği bu yakın tari-
hi, Türkiye'nin harp içindeki si-
yasetini ve bugünkü vaziyetini
anlamaya yardım etmesi için
tekrarladık.

Bundan çıkan netice şudur ki
İngiltere ile ittifakımız herhangi
bir hadiseye münhasır geçici bir
birlik değil, sürekli ve sarsıl-
maz bir menfaat birliğidir. Al-
manya karşı vaziyetimiz ise bu
man'ın tesiri haricinde idi. O
derecede ki İngiltere ile Almanya
arasındaki harpte bize ancak
bitaraflık tahmil eden bu ittifak,
Türkiye'ye yalnız harp Akdenize
geldiği zaman bazı şartlara bağlı
kültüleri yükletiyordu. İttifakın
asıl ruhu, Türkiye'ye tecavüz ol-
duğu zaman İngiltere ile Fransa'nın — bizim tarafımızdan hiç
karşılığı olmadan — yardım
mecburiyetleridir.

Türkiye'nin basiretli ve tedbirli
siyaseti, harp içinde kendine çiz-
diği müdafaa hattından dışarı
çıkamamış olmasındadır. İtalya
tehlikesi bertaraf olduğu zaman
dahi ne ittifakımızdan ayrıldık,
ne mütecasir bir tavır takındık.

Necmeddin Sadak

(Devami sahife 7 sütun 3 de)

Safranbolu'da çok şiddetli kasırga koptu

**Binalar, ağaçlar yıkıldı,
meyvaların çoğu döküldü**

Safranbolu 19 (A.A.) — Dün çok şiddetli yağmurla birlikte
müddis bir kasırga olmuş, birçok binalar yıkılmış, bir kısmı
da harap olmuştur.

Saysız meyva ağaçları devrilmiş kalan meyvaların üçte ikisi
dökülmüştür.

İskenderiye'ye hava hücumu

**Bir kişi öldü, maddi
zarar hafif**

Kahire 19 (A.A.) — Mısır Da-
hiliye nezaretinin tebliği: Bu sabah
İskenderiye üzerine yapılan hava
akını esnasında yalnız bir kaç bom-
ba atılmıştır. Alârm bir saat sürmüş
ve tayyare dafı topları ateş açmıştır.
Bir kişi ölmüştür. Maddi hasar ha-
fiftir.

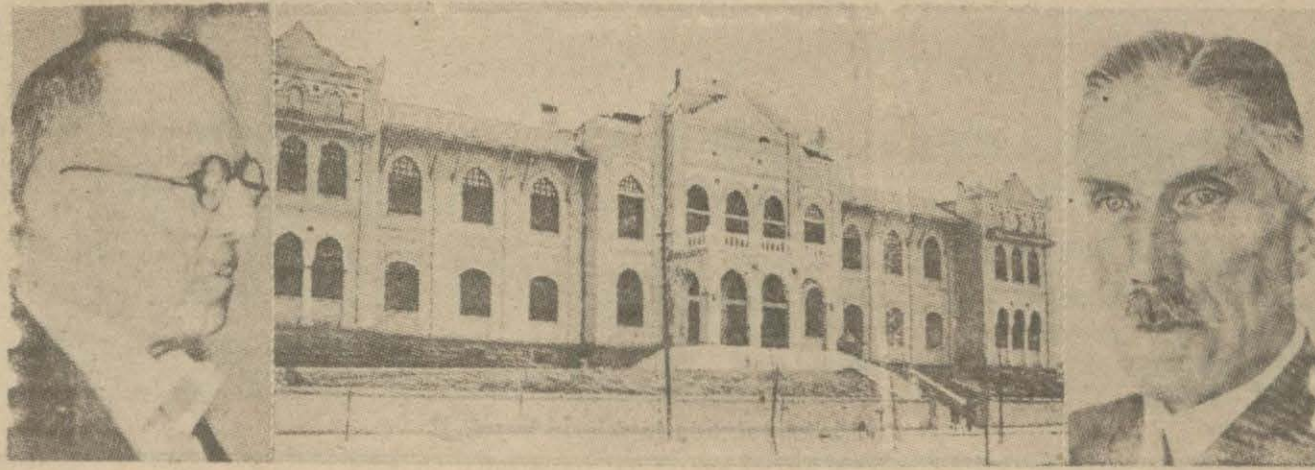
Berlin 19 (A.A.) — D.N.B.
ajansının salâhiyetli bir menbada
öğrendiğine göre 17-18 haziran ge-
cesi müteaddit Alman tayyareleri
İskenderiye'ye hücum etmişlerdir.
Liman tesisatına ve dafı batarya
mühürine büyük çapta bombalar
atılarak iyi neticeler alınmıştır.

Yeni bir kuyruklu yıldız

**Akrep burcuna
girdi**

Bolonya 19 (A.A.) — Profesör Glo-
vanni Bernasconi, Bolonya üniversitesi
rasathanesine tevdi ettiği ilmi bir
muhtıra pazartesi günü yeni bir
kuyruklu yıldızın akrep burcuna girdi-
ğini bildirmiştir.

Rasathane müdürü B. Francesco Za-
gar kuyruklu yıldızın resmini çekme-
ğe muvaffak olmuş ve mevki ile hare-
ket istikametini tesbit etmiştir. Bu
ket istikametinin neticeleri Kopen-
fenni müşahedelerin neticeleri Kopen-
fenni müşahedelerine de bildirilmiştir.
hag rasathanesine de bildirilmiştir.
Keşfedilen kuyruklu yıldız, büyük bir
yıldız olup şimali garbi istikametinde
seyretmektedir.

İçinde Türk - Alman dostluk muahedesi imza edilen Ankara'da Hariciye Vekâleti binası. solda Hariciye Vekili B. Şükrü Saraçoğlu, sağda Alman sefiri von Papen

Türk - Alman dostluk muahedesi

**Dünyanın her yerinde
umumiyetle müsaid
karşılandı**

Berlin 19 (A.A.) — Hususî mu-
habirimiz bildiriyor:

Türkiye - Almanya dostluk mu-
ahedesinin imzası burada harbin ilân-
ındanberi en büyük heyecanı tevhit
etmiştir.

Haber Berlinde dün akşam bir
bomba gibi patlamış, derhal yayıl-
mış ve Almanlar ile Sovyetler ara-
sındaki pakın imzasının tevhit ettiği
heyecandan çok daha büyük bir
heyecan doğurmuştur.

Esasen Alman makamları bu hâ-
disenin ehemmiyetini tebarüz ettir-
mek için lazım gelen her şeyi yap-
mışlardır.

Paktın imzası hariciyede toplanan
150 gazeteciye mühim bir hadise
olarak bildirildi.

Yabancı gazete muhabirlerinin
hepsi büyük sürpriz karşısında kal-
mıştır. Çünkü bu muhabirler daima
pek yakında anlaşmazlıklar çıkacağı
ve Almanların Türklerle hücum ede-
ceği şayialarını aksettirmişlerdir.
Yabancı muhabirler şimdiden pakı
Sovyetlere karşı bir birleşmeye işa-
ret teşkil eder gibi tefsir etmekte ve
Türklerin hattı hareketini muhakkak
surette Almanya ile Sovyetler ara-
sında bir anlaşmazlığın mevcut bu-
lunması icap ettiği hakkında tama-
mile çocukça ve mânasız bir farazi-
yeye istinat ettirmektedirler.

Alman siyasi mahfilleri, pakı bir
sürpriz olarak karşılamamışlardır.
Aylardanberi Türkiye ile Almanya
arasındaki münasebetlerin bir dost-
luk safhasına girmiş ve iki hükümetin
karşılıklı siyasetlerinde mütema-
diyen bir yakınlaşma husule gelmiş
bulunduğu zaten malûmdur.

Hariciye Vekili Saraçoğlunun âki-
lâne ve ileriyi gören siyasetine karşı
en büyük tebci hisleri ifade olun-
maktadır.

Alman eskârı umumiyesi daima
saydığı ve sevdiği bir memleketle
dostluğun temin edilmiş olmasından
mes'uddur.

(Devami sahife 7 sütun 1 de)

Mareşal List

**Davet üzerine Berline
giderek B. Hitlerle
görüşti**

Berlin 20 (A.A.) — (B.B.C.) Bernden
öğrenildiğine göre B. Hitler Berline
dönen ve Balkan seferini idare etmiş
olan mareşal List ile görüşmüştür.
Mülâkatta mareşal Göring de hazır
bulunmuştur. Mareşal List'in B. Hit-
lerin daveti mahsusası üzerine Berline
gittiği zannedilmektedir.

Dikkatler:

**Düşmeyenin düşmanı
olmaz!**

«Düşenin dostu olmaz!» derler...
Eccad, beşeri zâfi ne iyi anlayış
bu kısa darbi meselle hülâsa etmiş.

Atalar sözünü, şu son milli vaz-
iyetimize nazaran, aksine de çevire-
biliriz:

«Düşmeyenin düşmanı olmaz!»
Ruhan düşmeyenin, tuzağa düş-
meyenin, memleketi karışıklığa düş-
meyenin, dünya karışıklığında şaş-
kınlığa düşmeyenin... ilh...

Bilhassa, siyasette hataya düşme-
yenin!

Finlândiya'da askerî tedbirler

**İhtiyatlar fevkalâde
manevra için silâh
altına çağırıldı**

Helsinki 19 (A.A.) — D. N. B.
bildiriyor: Finlândiya istihbarat
ajansının bir tebliğine göre, Fin-
lândiya emniyetini korumak için
diğer bitaraf devletler gibi mü-
dafaa tedbirlerini takviye etmek
üzere tedbirler almış ve fevkalâ-
de manevralar yapacak olan ih-
tiyatlara silâh altına çağırılmıştır.
Petsamo mıntakasındaki
Alman askerleri

Londra 19 (A.A.) — İktisadi
Harp Nezareti Finlândiyadan
Petsamoya giden vapurlara sey-
rüsefain ruhsatı verilmemesinin
14 haziran danberi kesildiğini bil-
dirmiştir. Nezaret diyor ki:
«Bize gelen bir habere göre
haziran başındanberi Alman kı-
taları o kadar fazla miktarda Fin-
lândiyaya gelmeye başlamıştır ki
bunların sadece memleketten
gecmeyip orada mevzi aldıkları
asikârdır.

14 haziran danberi üç Finlândi-
ya vapuru tevkif edilmiştir. İn-
giliz hükümeti, Finlândiya vapur-
larına ruhsatı verildiği zaman
kabul etmiş olduğu şartlara Fin-
lândiya hükümetini artık uyma-
ya muktedir bir vaziyette telâk-
ki etmemektedir. Geçen sonba-
harda Finlândiya hükümeti Al-
man kıtalarına Norveç'e gitmek
üzere Finlândiyadan geçmek
müsaadesini vermiştir.»

**Fin - Sovyet komitesi
faaliyetini tatil etti**

Helsinki 19 (A.A.) — salâ-
hiyetler meselesi hakkında karar
vermek ve merkez hükümetle
çıkabilecek ihtilâfları halletmek
üzere teşekkül etmiş olan Aa-
land adaları Fin-Sovyetkomite-
si faaliyetini tatil etmiştir.

Millî Şef

**B. Hitlerle şahsî
bir mektup
gönderdi**

Berlin 19 (A.A.) — D. N. B.
bildiriyor:

Führer yeni başvekalât binasında
bugün öğleden sonra Türkiye büyük
elçisi B. Ceredeyi kabul etmiştir.

Büyük elçi Führere Türkiye Rei-
sicümhuru İsmet İnönü'nün şahsî bir
mektubunu tevdi etmiştir.

Kabulde Alman hariciye nazırı B.
von Ribbentropda hazır bulunmuş-
tur.

**Millî Şef dil kurumu-
nu şereflendirdiler**

Ankara 19 (Telefonla) — Millî Şefi-
miz İsmet İnönü bugün Dil Kurumu-
nu şereflendirerek Kurumun çalışma-
larını tedvik etmiş ve saat 19 a ka-
dar Dil Kurumunda meşgul olmuş-
lardır.

**İcra Vekilleri Heyeti
toplandı**

Ankara 19 (A.A.) — İcra Veki-
leri Heyeti bugün saat 16 da Başve-
kil Doktor Refik Saydam'ın riya-
setinde toplaamıştır.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

**Şamın muha-
sara çenberi
daraldı**

**Vichy askerleri Cumalıp
mıntakasında ümitsiz bir
mükavemet gösteriyorlar**

Londra 20 (A.A.) — B. B. C.
Şamın etrafındaki çember gittikçe
daralmaktadır. Kıtattımız Sidra te-
pelerini işgal etmişlerdir. Vichy as-
kerleri Cumalıp mıntakasından ümi-
siz bir mükavemet gösteriyorlar.

**Resmî Fransız
harp tebliği**

**Şam şehri etrafında
muharebe devam ediyor**

Vichy 20 (Radyo bu sabah saat
dokuzda) — Fransız resmî harp
tebliğidir:

Muhtelif mıntakalarda şiddetli mu-
harebeler cereyan etmesine rağmen
umumiye itibarıyla vaziyet de-
ğişmemiştir. Kıtalarımız Cenubi Lübnan-
da, mukabil taarruzları esnasında
işgal ettikleri mevzileri muhafaza
etmişlerdir.

İngilizler, Şam mıntakasından iler-
lemek gayretlerine devam etmiş-
lerdir. Bu sabah muharebe tekrar
başlamıştır. 19 haziran İngiliz
harp gemileri sahilde mevzilerimi-
zi bombardıman etmiştir. Bom-
bardıman ve avcı tayyarelerimiz,
düşman kollarını ve gerilerini bom-
bardıman etmişler, biri muhak-
kak ve diğeri de muhtemel iki İn-
giliz tayyaresi düşürmüşlerdir.

**Tobruk şimalinde
hava muharebeleri**

Londra 20 (A.A.) — B. B. C.:
Tobruk mıntakasından tayyarelerimiz
ile düşman tayyareleri arasında
vuku bulan birçok çarpışmalar le-
himize neticelenmiştir.

**Bu sabahki telgrafların
devamı ikinci sahife**

da malzeme ihtinam edilmiştir.

17 - 18 haziran gecesi düşman Bey-
rutu üç kere bombardıman etmiştir.
Hasar ehemmiyetsizdir. 6 ölü ve 5 ya-
ralı vardır.

— Bu böyle olursa yeni dünyayı doğuracakların allah yardım-
cısı olsun!

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Almanların mukabele bilmisli

Meşgul memleketlerdeki Amerikan iktisadi müesseselerine de el koyacak

Londra 20 (A.A.) — (B.B.C.) Dolanışmaya göre Almanlar, Birleşik Amerika'daki konsolosluklarının kapatılmasına mukabele bilmisli olmak üzere kendi memleketlerinde bulunanlardan maada elyevm Avrupada işgalleri altında bulunan Hollanda, Belçika, Danimarka gibi memleketlerde mevcud bütün Amerikan iktisadi müesseselerine el koyacaklardır.

Amerika, Alman protestosuna cevap vermedi

Vaşington 20 (A.A.) — B.B.C.: Hükümet Birleşik Amerikada Alman konsolosluklarının kapatılmasını protesto eden Almanyaya henüz cevap vermemiştir.

Polonya başvekili

Londradaki Sovyet elçisi ile bir saat görüştü

Londra 19 (A.A.) — Polonya başvekili general Sikorski dün Londradaki bulunan İngilterenin Moskova büyük elçisi Sir Stafford Crippsi kabul etmiştir. Mülakat bir saat sürmüştür.

Alman işgali altındaki yerlerde

Amerikan konsoloslukları kapatılıyor

Londra 19 (A.A.) — Berlin radyosunun bildirdiğine göre, Alman hükümeti Almanyada ve işgal altındaki erazide bulunan bütün Amerikan konsolosluklarının en geç 15 temmuza kadar kapatılmasını emretmiştir.

Fransız Fası

Bir İspanyol gazetesi Fasın İspanyaya aid olduğunu söylüyor

Vichy 19 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: İspanyada çıkan Arriba gazetesi neşrettiği bir makede Fransanın: Fası muhafaza etmek arzusunun takbih ediyor ve diyor ki: Vaktile Fransa hiçbir hakkı olmaksızın Fası ele geçirmişti ve bugün de muhafaza etmektedir. Halbuki Fas hukukun İspanyaya aittir. Belki Fransızlar bunun maziye karışmış olduğu mütalâasında bulunabilirler. Fakat İspanyollar ve Faslılar böyle düşünmüyorlar.

Robin Moor hadisesi

Amerika hariciye müsteşarının beyanati

Vaşington 19 (A.A.) — Hariciye müsteşar. B. Sumner Welles bugün beyanatta bulunarak demiştir ki: «Robin Moor'un batırılması meselesinde Almanyaya karşı tevcih edilen ithamlar, vapurdan kurtulanların Kap'a muvasalatile hafifletmiş değildir.

Amerika alacak tedbirler hakkında yakındı nihai kararını verecektir. Kap'taki Amerikan konsolosuna Robin Moor'dan kurtulanlara ait ifadelerin hülasa olarak gönderilmesi hususunda talimat verilmiştir.» B. Welles, her ne kadar alacak tedbirlerin ne olacağını söylememişse de en hafif halde şiddetli bir protesto yapılacağı tahmin edilmektedir.

Afrika yolunda tankların hareketi

Bir İtalyan gazetesinin makalesi

Ankara vaziyeti lehde ve aleyhde mütalâa etmesini bildiğini isbat etti

Berlin 19 (A.A.) — İtalyan gazetesi Gazzetta del Popolo, Mussolini'nin nutku hakkında 13 haziran tarihli makalesi Berlin mahfillerinin nazari dikkatini celbetmiştir. Türkiye garp devletlerle yaptığı anlaşmalara rağmen von Papen'le daima teması muhafaza etmiş ve matbuatının aşırı neşriyatına rağmen de fiilen kıyasatla bir siyaset takip etmesini bildirmiştir.

Her halde, Türkiyeden hiç kimse bir şey istemiyor. Ne Almanyaya ne İtalyaya. Mussolini'ni ancak şunu demek istiyor ki, İtalya 1928 deki dostluk siyasetini takip etmek emelindedir. Ankara yekünü topladı ve vaziyetinin itidalli bir tetkikinden çıkan neticeyi lehde ve aleyhde mütalâa etmesini bildiğini isbat etti.

Almanya hava hücumu

Şimali Almanya üzerine bombalar atıldı

Londra 19 (A.A.) — İngiliz bombardıman tayyareleri dün gece yeniden garbi Almanyaya hücum etmişlerdir.

Berlin 19 (A.A.) — D. N. B. ajansının verdiği malumata göre az miktarda İngiliz tayyareleri dün gece şimali Almanya üzerinden uçarak müteaddit yangın ve infilak bombaları atmışlardır. Az hasar vuku bulmuş ve yalnız birkaç kişi ölmüştür.

Brest ile Bremen İngilizlerin başlıca hedefini teşkil etti

Londra 19 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği: Bombardıman tayyarelerimiz dün gece Almanyanın şimali garbisindeki deniz üsleriyle İmanlara ve Fransadaki Brest deniz üssüne şiddetle hücum etmişlerdir.

Bremen ile Brest havuzları başlıca hedefi teşkil etmiştir. Bildiği gibi, üç Alman zırhlısı bu limana sığınmış bulunmaktadır. Bu harekattan dört tayyaremiz dönmemiştir.

Dün altı Alman tayyaresi daha düşürüldü

Londra 19 (A.A.) — İngiliz Hava Nezaretinin istihbarat bürosunun teyid ettiği göre, salı günü Manş sahilleri ve işgal altında bulunan topraklar üzerine yapılan atak esnasında 16 düşman tayyaresi düşürülmüştür.

İngiltereye hava hücumu

Londra 19 (A.A.) — Az miktarda Alman tayyareleri dün gece Manş geçerek şimali İngiltereye bombalar atmışlardır. Hava nezaretinin neşrettiği tebliğde hasarın az olup hiç zayıat olmadığı bildirilmektedir.

Misirda yabancı radyoları dinlemek yasak edildi

Newyork 19 (A.A.) — D. N. B.: Associated Press'in Kahireden aldığı bir habere göre, Mısır askerî makamları yabancı radyoların halk tarafından dinlenmesini menetmiştir. Mısırlılar, bundan böyle, yalnız İngiliz ve Filistin radyolarını dinleyebileceklerdir.

Sollum'da

İngilizler ilk hareket mevzilerine çekildiler

Almanlar İngilizlerin tahminden fazla zayıat verdiklerini söylüyorlar

Londra 19 (A.A.) — Salâhiyyetler menbalarından bildirildiğine göre, Garp çölündeki İngiliz kuvvetleri, Almanların elinde bulunan Sollum'un şarkındaki ilk hareket mevzilerine çekilmişlerdir.

İngiliz kuvvetlerinin mevzilerine dönüş hareketi esnasında düşman tarafından o kadar az müdahalede bulunulmuştur ki, İngiliz hücumunun beklenen tesiri yapılmışa hamledilebilir.

Muharebe meydanında 200 İngiliz tankı bulunmuş

Berlin 19 (A.A.) — D. N. B. ajansına gelen haberlere göre, İngiliz zırhlı müfrezelerinin son Afrika muharebesindeki zayıatı tahminden fazladır. Muharebe meydanında 200 İngiliz tankı bulunmuştur. Bunların bir kısmı tahrip edilmiş ve bir kısmı da çekilirken bırakılmış olduğu anlaşılmıştır.

Amerikanın hazırlığı

Bahriye ihtiyatları hazır bulunmağa davet edildi

Vaşington 19 (A.A.) — Bahriye nezareti bütün bahriye ihtiyatlarına hitaben neşrettiği bir emriyevimde hazır bulunmalarını bildirmiştir.

Harp filosu ihtiyatları henüz hizmete çağrılmamışlardır. Bahriye nezareti ticaret filosunun genişletilmesi için icab eden mürettebatı temini için de adam tedariki hususunda bir beyanname neşretmiştir.

Bahriye nazırı albay Knox, geçen hafta alâkadarlara gönderdiği bir tamiminde ticareti bahriye subaylarının her an donanmada faal hizmete çağrabileceklerini haber vermiştir.

Hava yolile asker nakli

İngiltere bu meseleyi teferrüatle tedkik ediyor

Londra 19 (A.A.) — Mebuslardan Lipson Avam kamerasında beyanatta bulunarak Giritte cereyan eden son hadiselerin hava yolu ile nakledilebilecek kuvvetteki İngiliz kataları teşkil edilmesi lüzumunu isbat ettiğine işaret etmiştir.

Hazine nezareti maliye müsteşarı B. Lan, cevap olarak, hava yolu ile kıta nakli bakımından Girit'ten alınan derislerin sureti mahsusada ve bütün teferruatle tedkik edilmekte olduğunu fakat hava yolu ile nakledilebilecek İngiliz kuvvetlerinin artırılması hakkında takip edilen siyasetin şimdiden ahen bildirilmesinin umumi menfaatlara aykırı bir hareket olacağını söylemiştir.

B. Lipson Girit hadisesinden evvel Harbiye nezaretile Hava nezareti arasında tahaddüs eden müşkül-lerin bertaraf edildiği hakkında teminat istemiş. Lan da müsbet cevap vererek demiştir ki:

«Girit hadiselerinden bazı dersler aldık. Şimdi bunlardan istifade etmekteyiz. Bundan fazla izah veremeliğimiz doğru değildir.»

İrlanda'ya atılan bombalar

Almanya teessürlerini bildirdi, hâdisenin teker-rür etmemesi için tedbir alınacak

Dublin 19 (A.A.) — 31 mayısta Dublin üzerine atılan bombalar hakkında İrlanda hükümetinin protestosuna Alman hükümetinin verdiği cevabı İrlanda istihbarat bürosu neşretmektedir. Bu cevabında Almanyaya diyor ki:

31 mayısta Dublin üzerine atılan bombalara dair salâhiyyetli Alman makamları tarafından yapılan derin tedkikat neticesinde Alman tayyaresinin mesuliyeti sabit olmuştur. Ancak bir Alman tayyaresinin İrlandanın şark sahili üzerinde yanlışlıkla 31 mayısta uçuğu sabit olmuştur. Fakat İrlanda toprakları üzerinden uçuğunu anlar anlamaz derhal istikametini değiştirmiş ve her halde bomba atmamıştır.

Maamafih, mademki İrlanda hükümeti yaptığı tahikat neticesinde atılan bombaların Alman bombası olduğunu şübu bulduğunu beyan ediyor ve o gece yüksek irtifadan esen şiddetli rüzgârın bir Alman tayyaresini pilot farkına varmaksızın İrlanda sahillerinden öteye atabilmiş olmasını imkânsız bırakamaz. Bu şartlar altında Alman hükümeti tereddüt etmeksizin İrlanda hükümetine samimi teessürlerini beyan eder.

Bundan başka Alman hükümeti, iki memleket arasında mevcut dostluk münasebetlerine binaen insanca ve malca vukubulan zayıata mukabil tazminat vermeğe âmededir.

Hükümet bu gibi Hâdiselerin teker-rür etmemesi için icabeden talimatı vermiştir.

Elli Japon harp gemisi denize açıldı

Sanghay 19 (A.A.) — Elliden fazla Japon harp gemisinin cenup istikametinde denize açıldıkları bildirilmektedir.

Tayyarelerin mevkiini tayin eden âlet

İngilterede son zamanda çok tekemmül etti

Londra 19 (A.A.) — Devlet Nazırı lord Beaver Brook radyo ile irad eylediği bir nutukta, imparatorluk teknisyenlerine, düşman tayyarelerinin mevcudiyetini radyo mevcutları ile tayine imkân veren gizli âleti kullanmaları hakkında bazı talimat vermiştir.

İngiliz hava kuvvetleri sahil muhafaza servisi kumandanı sir Philipp Youbet de «Radioreperaga» ismi verilen bu âlet hakkında bazı izahat vermiştir. Maamafih teknik teferrüata dair hiçbir ifsaatta bulunmamıştır. Yeni âlet, radyo mevcutları esasına istinad etmekte ve sisle, karanlık gibi tabii hâdiselerden hiçbir vecihle müteessir olmamaktadır. Bu mevcutlar uzaklara tevcih edildiği zaman, yolu üzerinde bulunan tayyarelerin veya gemilerin yerini doğru olarak tayin etmektedir. Bu harpte büyük âlet, fayda temin etmiş olan mezkûr âlet, avcı tayyareleri tarafından yapılmakta olan keşif uçuşlarını son derece teşkil edecektir.

İlk tecrübeleri 1935 senesinde yapılan bu âlet bir müddetten beri tamamiye tekemmül etmiş bulunmaktadır. Sir Philipp geçen seneki İngiltere muharebesinin muharip kuvvetleri bu radioreperaga âleti arasında mukemmel bir irtibat temin edilebilmiş olması sayesinde kazanıldığını ileri sürmenin mümkün olduğunu söylemiştir.

Asker ailelerine yardım için

Nakil vasıtaları ücretlerine bir miktar zam yapılıyor

Dün daimî encümen valinin ri-yasetinde toplanarak asker ailelerine yardım için bazı belediye resimlerine yapılacak zammı tayin için müzakerelerde bulunmuştur. Encümen bugün de toplanarak kati kararını verecektir. Asker ailelerine yardım için tramvay, vapur birinci mevki biletlerinden birer kuruş alınacaktır. İkinci mevki yardımından muafıttır.

Banlıo trenlerinin birinci mevkilerinden bir, ikinci mevkilerinden 20 para alınacak, ayrıca hususi otomobillerder maktu miktarda bir yardım istenecektir. Yardım paraları biletlere yapıştırılacak pullar vasıtasıyla tahsil olunacaktır. Kati karar bugün verilecek ve derhal yardım tahsiline başlanacaktır.

Şûrayı Devletin hâkimleri ve müddeiumumiler hakkında bir tefsiri

Ankara 19 (Telefonla) — Teşkilâtı esasiye kanununun 57 nci maddesi, hâkimlerin kanunen muayyen vezâiften maada umumi ve hususi hiçbir vazife deruhte edemeyeceklerini âmirir. Bu maddenin askeri, adli hâkimlerle Temyiz mahkemesi müddeiumumi ve muavinlerine de şümûlü olup olmadığı tefsiri Meclisten istenmiştir.

Adliye ve Teşkilâtı esasiye encümenleri bu meseleyi tedkik etmişlerdir. Teşkilâtı esasiye encümeni şöyle bir karara varmıştır:

«Askerî, adli hâkimler, Meclîsî esasiye kanununun 57 nci maddesi hükmüne tabidirler. Askerî temyiz müddeiumumisi muavinleri bu maddede hükmüne dahil değildir.»

Bu kararın birinci fıkrasına Yusuf Ziya Özer, ikinci fıkrasına Ziya Karanursal muhalif kalmışlardır.

Af kanunundan zarar görenler

Bunları korumak üzere teklif edilen bir kanun reddedildi

Ankara 19 (Telefonla) — Bolu mebusu Lütfi Gören: «2330 sayılı af kanununun şümûlüne giren suçlardan maznun olup bu kanunun birinci maddesinde muayyen bazı suçlardan dolayı zan altına alınmalar hakkında teklif yapılmaz» dendiği için maddeli ve mânevî zarar görenler ve haksızlığa uğradığını iddia edenlerin alâkalı mercellere müracaatları, haklarında takibatın devamını istiyebilmelerini temin edecek bir kanun teklifinde bulunmuştur.

Adliye encümeni bu teklifi ve teklife saik olan sebepleri tedkik ederek böyle bir kanuna lüzum görmemiş ve Lütfi Gören'in teklifini reddetmiştir.

Romanyaya tiftik ve yapağı ihracında tacirlerle yüzde bir komisyon verilecek

Ankara 19 (Telefonla) — Romanya hükümeti ile yapılan anlaşma hükümlerine nazaran benzîn ve petrol mukabilinde yapağı ve tiftik ihracı işine Ziraat bankası memur edilmisti. Bugün meriyete giren bir Koordinasyon kararına göre, Türkiye hükümeti Ziraat bankasına tiftik ve yapağı tacirlerine tediye ettiği mübayaâ bedeli üzerinden yüzde bir nisbetinde bir komisyon verilecektir.

Bir Mısır vapuru

Alman tayyareleri tarafından mitralyöz ateşine tutuldu

Lefkoşe, 19 (A.A.) — Alman tayyareleri Kıbrıs açıklarında bir Mısır vapurunu mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Vapurda vukua gelen hasar ehemmiyetsizdir. Yaralıları burda hastaneye yatırılmışlardır.

Bir İtalyan vapuru mürettebatı mahkûm ediliyor

Newyork 19 (A.A.) — Federal jüri heyeti 5000 tonluk İtalyan «Aussa» vapuru mürettebatından 10 tayanı sabotajdan suçlu olduğuna karar vermiştir. Bu suçun cezası 20 seneye kadar haptistir.

Kısa röportajlar

Yedikule azıcık himmet istiyor

Yedikule, müzeler idaremize bağlı bulunmaktadır. Bu iç kaleyi hiç ziyaret ettiniz mi? Gitmedinizse tavsiye ederim.

Bundan iki sene evvel, akşam karilerine, bu vakalar pınarının feci hikâyelerini anlatmıştım. Genç Osmanın idamı, prenslerin ve sefirlerin hapisleri, kaçmaları ve saire...

Her karış Bizans, Osmanlı vakayilerinin türlü türlü hâtralarıyla dolu olan Yedikule, seneden seneye bâriz şekilde harap olmaktadır. Hele Bizanstan kalan kısmı, o derece dökülmüyor ki, artık buraya ziyaretçi bile sokulmuyor. Zira her an tepeden büyük taşların düşmesi ve altundan çeneleri ezmesi muhtemeldir.

Diyeğim ki, bu kısmın tamiri büyük paraya mütevakıf; fakat meselâ, duvarlarda, Bizans yadikârı purpur boyaların bakıyesi güneşle maruz bir halde durmaktadır. Bunları biraz olsun siper altına almak, ömürlerinin asırlarca uzamasına yarınacaktır. Niçin yapılmasın?

Girit fatihinin mezar taşları daha geçen sene, muhteşem bir erguvan ağacının kenarlarında pek muntazam ve sairane bir halde dururken, bu yıl içinde parçalanmış ve yere yuvarlanmıştı. O güzel mezar, diğer metruk kâhırlarımızın halini almıştı. Pekâlâ gene eski haline getirilebilir. Henüz vakit geçmemiştir.

Girince sol tarafta olan son kulein kapısı, dibinde on yedinci asır Venedikli mahpuslarının taş üzerine hakkettikleri yazılar var. Bunlar da, cam bir çerçeveyle muhafaza altına alınmamıştır. Her gelen elini çürük biraz daha örselenmelerine sebebiyet veriyor.

Hepsinin kolaylıkla önüne geçilemez mi?... Bunun için de çok para mı lâzım?

Yürük Celebi

Harp tebliğleri

İtalyan tebliği

Roma 19 (A.A.) — Stefani: İtalyan orduları umumi karargâhının 379 numaralı resmi tebliği:

Şimali Afrikada, tayyarelerimiz, ricat etmekte bulunan İngiliz ordusu geri katalarını bombalamaya devam etmişlerdir. Simdi muharebe sahalarının temizlenmesine başlanmıştır. Düşman tarafından bırakılan malzeme ve esirler toplanmaktadır. Muharebe harici edilmiş olan İngiliz zırhlı arabalarının sayısı tahminen 200 dür. Hava muharebelerinde 6 İngiliz tayyaresi düşürüldü. Bu suretle İngilizler Sollum muharebesinin devam ettiği dört gün zarfında 42 tayyare kaybetmişlerdir.

Tobruk ve Mersa - Matruh'taki müdafaâ tesisatı bombardıman edilmiştir.

İngiliz tayyareleri yeniden Bingazi-yi bombardıman etmişlerdir.

Şarki Afrikada vaziyet değişmemiştir.

Galla ve Sidamo muntakalarında değişiklik yoktur. Gondar etrafında topçu faaliyeti olmuştur.

Habeşistanda devriy faaliyet

Londra 19 (A.A.) — Habeşistanda devriye faaliyeti devam etmektedir. Kısa bir çarpışmadan sonra Lakemti'nin 25 kilometre garbinde bir düşman mevzil işgal edilmiştir. Düşman burda 160 ölü vermiştir. 150 esir aldık. 4 top ve 20 mitralyöz iğtinam ettik.

Nasıl yazmalı?

Aynı hastalık devam ettiği için tedavisine çalışmakta devam edeceğiz:

Fransızca «İstanbul» gazetesinin adı eskiden Stamboul'du; son devrede, çok mantıklı şekilde değiştirilerek, İstanbul oldu. Âlâ. Fakat sernamesinin üstü-bile tezad teşkil edecek tarzda Türk isimlerini mesalâ «Djevdet Kérim İndjédayı» diye yazıyor.

«Djevdet Kérim İndjédayı» diye yazmamalı;

«Cevdet Kerim İncedayı» diye yazmalı!

Mahdun Sudağlı radyomuzdaki alaturkaya dair düşünceleri

Gazetemizde musiki bahsine dair yazılar çıktı. Mektep arkadaşım kıymetli sanatkar Muhiddin Sadak-tan bu husustaki fikirlerini sordum. Bna lütfen aşağıdaki beyanatta bulundu:

Akşam, Ankara radyosunun alaturka musiki neşriyatındaki fakirlik-ten bahseden iki kari mektubunu neşretti.

Bunlardan birincisi Ankara radyo-sunda alaturka musikiye bir «üvey evlâd» muamelesi edildiğini, buna mukabil garp musikisine daha fazla ehemmiyet verildiğini, halbuki bu memleketin Türkiye olduğunu, radyo-nun da bir Türk müessesesi olmak lâzım geldiğini hatırlatarak «en fazla ehemmiyet, alaturka musikiye verilmemesi, çünkü herkesin bundan anlayabildiğini» ileri sürüyor. Hatta daha da ileri gidip alafranga mu-siki istiyenlere de radyo âletlerinin düğmelerini çevirerek garp istasyon-larını dinlemelerini tavsiye ediyor.

İkinci mektup da, programda ala-turka musikinin «münasip» zaman-lara konulmamasından şikâyetçi. «Yurdumuzdan uzakta bulunan-lar, Ankarayı dinledikleri zaman, gayri millî (!) nağmeleri işittikçe kimbilir ne kadar müteessir oluyor-lardı!» diye yazıyor.

Velhasıl ikisi de neşriyattaki ala-turka fıkdarından gayri memnun!

Bu, bir zevk meselesidir. Karış-mağa hakım yok. Bazıları alaturka-nın azlığından, bazıları da bu fasıl musikisinin çok yer tuttuğundan bahsetmekte. Netekim meslek icabı hergün temasa geldiğimiz yüzlerce Türk genci da bana: «Türk radyo-sundan Türk bestekârlarının poli-fonik şekilde bestelenmiş eserlerini dinlenemektir mahzun olduklarını» söylüyorlar. Binaenaleyh, herkesin zevkine göre program hazırlamak güçleşiyor! Öyleyse bunu, için er-babı ola, radyo idaresi müteahhas-slarına bırakalım.

Ancak, alaturka musiki meraklısı bu iki muhterem vatandaş şunu bil-melidir ki, her sahada dev adımla-rile yürüyen genç cumhuriyetimiz en mahsus da aynı suretle iler-lemekte istiyor. Bunun için de âzami fedakârlıklardan çekmiyor. Türk gencinin, beynelmül bir sanat ög-renebilmesi için konservatuvarlar, opera mektepleri, tiyatro mektepleri ve çaha bir çok sanat müesseseleri kurdu. Buralarda çalışan gençlik ud, kemence, kanun, santur, ney ve emsali sazları öğrenmiyorlar. Zira, bu söylediklerim artık bugünkü mu-siki telâkkisine ifade vasıtası olamı-yor; gerçi henüz tarihe karışmamış-larsa da karışmaları mukadderdir.

Demek ki devlet, ses fennini, garp âletleriyle, garp tekniği ile öğretmek-tedir. Çot, miktarda gençlerin, yalnız kapalı odalarında âletler kullanarak değil, aynı zamanda geniş bir neşir vasıtası olan radyoda kendilerini den daha ustalaşmışları dinleyerek yetişmeleri icab eder. Her memle-kette olduğu gibi!

Böyle usulî dairesinde yetişen; ve artık konser vermek, opera tem-sil edilemek veya musiki teşekkül-lerinden her hangi cins bir orkestra-ya dahil olabilmek kudret ve liyakat-ını gösteren gençlerimize acaba en ehemmiyetli neşir vasıtamız olan radyonun mikrofonunu nu tikaya-lım?... Hatta tıkmak söyle dursun, birinci derece söylemek ve çalmak hakkını onlara vermiyelim mi? Ge-çenlerde Türk sanatkarlarının tem-sil ettikleri ve caldıkları Tosca ve Madame Butterfly operalarını itfi-harla dinledik. Bunlardan henüz

(Devamı sahife 4 sütun 4 de)
Mülakatı yapan
(Vâ - Nû)

Deri fiatleri kararlaştırıldı

Ucuz ayakkabı imali
bugün görüşülecek

Deri fiatları son günlerde arttı-ğundan fiati evvelce tespit edilen halk tipi erkek kundurasının imali kabil olamadığını yazmıştık. Fiat Murakabe komisyonunun dünkü toplantısında deri fiati tespit ve ilan edilmiştir. Büyük baş yaş derilerin iç piyasadaki fiati kilosı 85, büyük baş salamura derilerin kilosı 100 kuruştur.

Murakabe komisyonunun dünkü toplantısına Sanayi Birliği umumî kâtibi B. Halit Güleriyüz de iştirak etmiş, deri fiatları etrafındaki tet-kikleri takip etmiştir.

Deri fabrikatörleri bugün öğle-den evvel Sanayi Birliğinde topla-nacaklar, ucuz ayakkabı imali im-kânlarını konuşacaklardır. Hükû-met, hariçten deri ithali için «akre-ditif», açacaktır. Ticaret Vekâleti, hariçten deri ithal edildiği takdirde fiatların düşeceği, ucuz ayakkabı giyilebileceği kanaatinde-dir.

Demir teller

Satış fiati tespit edildi

Kütahyadan gizli olarak getirilen külliye miktarındaki demir tellerin yüksek fiatla satıldığından Fiat Murakabe komisyonunca el konduğunu yazmıştık. Dün toplanan Fiat Mura-kabe komisyonu demir tel satışları- nı tetkik ve yeni fiati tespit etmiş-tir.

Yapılan tetkiklere göre 30 tonu geçen demir tellerin maliyeti kilo başına 50,5 kuruştur. Bunları Kütahyadan getirenler kilosunu 60 ku-ruşla 75 kuruş arasında satmaktadır. 62,5 kuruşa kadar yapılan satışlar normal itibar edilmekte, bu fiattan yüksek satışlar ihtikâr addolunmak-tadır. Demir tellerin kilosunu 62,5 kuruştan fazla satanlar, Murakabe komisyonu tarafından adliye-ye verilecektir.

Murakabe komisyonu, bu telleri ihtiyacı olanlara dağıtıracaktır.

Pazar günleri Floryaya daha 4 tren işletilecek

Devlet demiryolları dokuzuncu işle-me müdürlüğü, pazar günleri Florya ve Çekmeceye fazla rağbet olduğunu nazarı dikkate alarak önümüzdeki pa-zardan itibaren, mevcut tarife-ye ilâveten dört tren daha tahsis etmiş-tir. Bu suretle trenlerdeki izzihâmın nis-beten önü alınmış olacaktır.

Lokantalardeki ekmek- ler kontrol ediliyor

Belediye reis muavinlerinden B. Lâti Aksoy, kaymakam, nahiye müdürü ve komiserler dünden itiba-ren lokantalardeki ekmeklerin tef-tişine başlamışlardır. Teftişlerde ekmeklerin birbirine yapışık olma-sına, ortalarının hamurken bı-çakla yarılmış bulunmasına dikkat edilecektir.

Hastaneler kaymakamlara mura-caat ederek francala ihtiyaçlarını bildirmektedir.

Galatad bir yangın başlangıcı

Galatada Çeşme meydanında Ye-şildirek hamamı küllhanında dün ak-şam 20 raddelerinde bir yangın başlangıcı olmuşsa da itfaiyenin müdahalesine kadar halk tarafın-dan söndürülmüştür.

Mezkûr hamamda talaş yakıldığı için dört senedenberi muhtelif se-ferler böyle yangın başlangıçları ol-duğu gazetemize bildirilmekte ve dikkat celbedilmektedir.

Umumî hava denemesi

Siper ve sığınak inşasında hafif cezalî mahkûmlar çalıştırılacak

İstanbulda humumî hava de-nemesi yapılabileceğini yazmıştık. Denemenin programını Ankara-ya götürün Vall, tasdik ettirerek getirmiştir. Başlanan hazırlıkla-ra nazaran deneme temmuz ayında yapılabilecektir.

Vilâyet seferberlik müdürlü-ğünden kazalara yapılan tamim-de, şimdiye kadar ne kadar siper ve sığınak inşa edildiği sorul-maktadır. Siper ve sığınak inşa-sında mahkûmların çalıştırılma-cağı yazılmıştı. Vilâyette yapıla-cak toplantıda Cümhuriyet müd-dehumumî B. Hikmet Onat da

bulunacak, mahkûmlara verile-cek ücret miktarı tespit edile-cektir. Vilâyet, bu mahkûmlara gündelik olarak 40 veya 50 kuruş verilmesini muvafık bulmakta-dır.

Siper ve sığınak inşasında haf-if cezalî mahkûmlar çalıştırıl-maktadır. İstanbul tevkifhanesinde-ki hafif cezalî mahkûmların sa-yısı az olduğundan mülhakat ka-zalarındaki hapishanelerden mahkûm getirmek icab etmekte-dir. Bu hususta vilâyette, müd-dehumumîlik arasında temaslار yapılmaktadır.

KÜÇÜK HABERLER

★ İstanbul Vali ve Belediye re-i-si Doktor Lâti Kırdar dün akşam Yalovaya gitmiştir.

★ Ortaköy mezarlık yolunun in-şası 15 bin liraya ihale edilmiştir.

★ Yardım sevenler cemiyeti, İs-tanbulun Anadolu yakasındaki has-tanelerinde yeniden üç kurs açma-ğa karar vermiştir.

★ Fatihte, Mesut isminde bir ço-çuğu, idaresindeki otomobilele çığ-neyerek bağının ezilmesine sebe-biyet veren şoför Kadri'nin muha-kemesi dün Sekizinci Asliye Ceza mahkemesinde intağ olunmuş, şo-förün üç ay hapsine, yüz lira manevi-zarar vermesine mahkûm edilmiştir.

★ Beşiktaşta bir bahçıvan külübe-sinde oturan yedi yaşlarında İsmail Acar ile on bir yaşında Cevad, bahçı-vanlık oyunu oynamaktalar iken Cevad elindeki çapa ile kazaan İsmail'e vurarak yaralanmasına sebep olmuş-tur.

★ Kadıköyde Kurbağalıdere de otu-ran on dört yaşlarında Behlül, İneçli Mehmede ald bir sebze arabası üze-rinde geçmekte iken, yolun bozuk bir yerinde arabası sarsıntıyla muvazenesi-ni kaybederek yere düşmüş, muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Behlül, polis tarafından nümune has-tanesine kaldırılmıştır.

★ Şoför Kadri ve arkadaşı Saba-haddin Beyoğlunda Çağlayan gazino-suna girerek bir hayli ilemişler, iş he-sap vermede gelince, bunu birbirleri üzerine bırakmışlardır. İşte bu yüzden iki arkadaş kavgaya tutuşmuşlar, Sa-bahaddin cebinde bulunan bir çekiçe Kadri'nin başından yaralamıştır. Polis, yaralıyı tedavi altına almış, Saba-haddin Beyoğlu sulh ceza mahkemesi-ne verilmiştir.

★ Zabıtaca dün Eminönü mmtaka-sında yapılan kontrolde otuz altı es-naf muhtelif belediye suçlarından, sek-iz hamal sırta yüz taşıdıklarından, yedi kişi de yürüyen tramvaylara inip bindiklerinden cezaya çaptırılmıştır. Bundan başka yapılan seyrüseferi kon-trolunda da karnesiz çalışan yedi, caddeleri ısgal eden üç, sıhhi muaye-nelerini yaptırmayan altı şoför hak-kında ceza zabıtları tanzim edilmiştir.

★ Beşiktaşta Valde çeşmesinde otu-ran on yaşlarında Engin isimdeki ço-cuk, dün bakıldan şişe ile su alarak evine getirmekte iken ayağı kayarak düşmüş, şişe kırıldığından cam parça-larile kol ve ellerinden yaralanmıştır. İşe el koyan polis, yaralı çocuğu Etfal hastanesine kaldırmıştır.

★ Eyüp - Keresteciler hattında işle-yen şoför Velinin idaresindeki otobüs ile şoför Hüsameddin'in kullandığı bir taksi, Unkapanı köprüsü başında bir-birleriyle çarpışmış, her ikisi de hasa-ra uğramıştır.

★ Beyoğlunda Sakızağacında otu-ran altmış yaşlarında Uranya isiminde bir kadın köprü altında dolayışken muvazenesini kaybederek denize düş-müş, etraftan yetişen sandalcılar ta-rafından kurtarılmıştır.

Permanant makineleri- nin volt kuvveti indirilecek mi?

Kadın saçlarının yanmaması için permanant makinalarındaki volt kuvvetinin indirileceği yazılmıştı. Be-le diyenin bu kararına Berberler Ce-miyeti itiraz ederek yeni müracaat-la bulunmuştur. Berberler, volt kuv-vetinin belediye'nin istediği asgarî hadde indirilmesine taraftar görü-nmemekte, bu suretle müşterinin saçı-nı tanzim edebilmek için saatlerce beklemek icap edecek, denmekte-dir.

Permanant makinalarındaki volt kuvvetini indirmek için yeni trans-formatör alınması icap edecektir. Belediye bu makinalara 18, lira fi-at koymuştur. Berberlerin yeni mü-racaatı tetkik edilmektedir.

Kahve tevziatı tatil edildi

Dün Ticaret Vekâletinden vilâye-te gelen telgrafta kahve tevziyatını tatil edilmesini bildirmiştir. Tevzi-ya Ticaret Vekâleti tarafından ha-zırlanan tevzi listesi İstanbula gel-dikten sonra tekrar başlanacaktır.

İhtikârla mücadele

Beşiktaşta, Eminönünde ve Ciba-lide çivi satan üç dükkân yüksek fi-atla satış yaptıklarından Fiat Mura-kabe komisyonu tarafından adliye-ye verilmiştir.

Tasviriefkâr gazetesi

Tasviriefkâr, gazetesi, Vekiller Heyeti kararla muvakkaten kapa-tılmıştır.

Devlet Demiryollarına memur alınıyor

Devlet demiryollarına yeniden alı-na-cak iki yüz kadar memur için, birî Haydarpaşada, diğeri de Yedikule fa-brikasında olmak üzere imtihanlar ya-pılmıştır. İmtihan evrakı Ankara-ya müdüriyeti umumiye gönderilecek ve orada yapılacak tasnif neticesi ka-zananlar, vazifelere tayin edilecekler-dir.

Örfî idare mahkemesin- de mahkûm olanlar

Esrar satmaktan maznun Edir-neli Akif Kabakçetiştiren ve Cemal Söyler Örfî İdare mahkemesince dörder sene hapis ile cezalandırıl-mışlardır.

Çank ipi ve esya bağı yerinde kullanılmak için telefon hattından tel kesmek suretile muhaberatın da kesilmesine sebep olmaksızın maznun Bayram'ın Ahlatlıburun köyünden Hasan Aydın'ın Örfî İdare mahke-mesince iki ay yirmi gün hapis ile cezalandırıldığı haber alınmıştır.

Mühendis mektebi

Bu sene 46 genç mezun
oldu

Mühendis mektebinde yapılan imti-hanlar neticesinde bu sene 46 genç mezun olmuştur. Mektepten ayrılacak olan bu gençler dün saat on buçukta bir toplantı yapmışlardır. Toplantıyı mektep müdürü B. Tevfik Taylan bir nutukla açmıştır.

Bu sene mektebin inşaat şubesinden 10, su şubesinden 5, mimarî şubesin-den 8, makine ve elektrik şubesinden 11, elektrik muhabere şubesinden 12 kişi mezun olmuştur. Mezunların isim-leri şunlardır:

İnşaat: Mukbil Aygüt, Esad Turgut, Tahsin Olcays, Necati Erciyeş, Sadi Öğüz, Bedi, Teğin, Alem Öğün, Yusuf, Orhan, Reşad.

Su: Leva Türkmen, Cihad Önaslan, Burhan Hazinedaş, Servet Şatır, Edip Aydın.

Mimarî: Ahmed Üstel, Murad Can, Ali Cumalı, Muzaffer Belik, Haydar Yücelen, Füzün Gamsız, Rahmi Tak, Muzaffer Elveren.

Makine: Münir Ülker, Pozant Yal-nızyan, Yavuz Yüce, Fethi Özveren, Sahir Yonsel, Ali Okul, Zeki Tuncerso-yu, Sudi Demirkaya, Bedri İzveren, Orhan Tanrıöven, Adnan, Necdet, Ah-met, Şevket, Selim, Neşet, Lütfi, Sami, Celâleddin, Hülsü, Necmeddin, Fethi.

Köpek yüzünden

Zabıtaya hakaret eden
bir kadın mahkeme-
verildi

Minerva isminde bir kadın bir köpek yüzünden zabıtaya hakaret suçile adliye-ye verilmiştir. Hâdis-e şudur:

Minerva ismindeki kadın, yanın-da kendi köpeği olduğu halde Sir-keciden Floryaya gitmek üzere tre-ne binmiş ve mevkie oturmuştur. Tren hareket ettikten bir müddet sonra, konduktör bileti muayene ettiği sırada, köpeği de görmüş, kö-peğin, vagonda yolcularla beraber seyahat edemeyeceğini, arkadaşları furgona götürülmesini söylemiştir. Bayan Minerva buna razı olmamış, köpeği beraberinde götürmekte ısr-ar etmiştir.

Kadınla konduktörün münakaşası bir hayli uzamış, bu sırada tren de Samatya'ya gelmiştir. Nihayet tren ge-fi, Samatya'daki istasyon polis me-muruna müracaat etmiş, kadın po-lisin ihtarına da aldrış etmemiştir. Bunun üzerine polis memuru köpeği tren den aşağı almış, Minerva da ista-asyona inmisti. Fakat immekle be-raber polis memuru hakkında ağır sözler sarfetmiş, bir aralık da po-lisin kemerini çekip koparmıştır.

Bu şekilde köpeği yüzünden suç işleyen Minerva, Samatya merkezi-ne götürülmüş, orada hakkında ha-zırlanan evrakla birlikte adliye-ye, ikinci Ceza mahkemesine verilmiş-tir. Hâkim; şahit olarak istasyon ge-fi Zeki, polis Refik, konduktör Ab-dülkadir ve İsmaili dinlemiş, müd-dehumumî kadının cezalandırılma-sını istemiştir.

Muhakeme, müdafaa ve karar için bugüne bırakılmıştır.

Sarıyer Halkevinden: 21 haziran 1941 cumartesi günü saat 15 de Evimiz salonunda Sayın Profesör Bay İsmail Hakkı Baltacıoğlu tara-fından (Karagözün karakter ve es-tetiği) mevzuu üzerine bir konfe-rans verilecek ve konferanstan son-ra meşhur Karagözcü Yorgancı Bay Mehmet tarafından (Kârikadim) bir karagöz oyunu gösterilecektir. Herkes gelebilir.

Güzel bir usul

Dün yeni açılmış bir lokantada yemeğimi yedim. Burası küçük, şirin bir dükkândı. Orada mühim bir ye-nilik gözüme çarptı. Duvarda şöyle bir levha gördüm:

«Mutfağımız ve bulaşıkhanemiz müşterilerimize her zaman açıktır.»

Bir lokantanın temizliği için bun-dan daha büyük teminat olabile-
mi?

Bu levha merakımı uyandırmı Evvelâ mutfağı gezdim. Sonra bu-luşık yıkama yeri... Hakikaten tem-di. Masama oturdum. Yemeğimi gö-nül rahatı ile yedim.

Bir cnehi memleketinde bir ah-babın bana:

— Lokantaların bazılarında kom-po-sto kâselerini hiç yıkamazlar mı. Öyleya onlara daima aynı şey konu-yor. Bunla: yağlı da olmadı için müsterile: yıkayıp yıkanmadığını katiyen farkına varmazlar mı... de-miştir.

İşte o günden sonra dünyanın hiç bir tarafında lokantada komposto yiyemez olmuştum.

Dün ilk defa bulaşıkhanesini gez-dim lokantada soğuk bir kom-po-sto komposu içtim. Hem de katiyen tiksiniyordum...

Lokantaların mutfaklarının, bula-şıkhanelerinin müsterilere açık bu-lundurulması bazı medeni memleket-lerde âdet haline girmiştir.

Müşterilerden her isteyen:

— Bana mutfağı gezdiriniz...

Der ve bu arzusu derhal yerine getirilir. Böyle lokanta vesaire gibî yemek yenilen yerlerin en mühim temizlik garantisi de budur. Bu âdet umumileşse ne kadar iyi olacaktı. Herkes yemek yediği lokantamın mutfağına, bulaşıkhanesine istediği zaman girebilmeli ve önüne getirilen yemek tabağını, çatalları, kaşık-ların, bıçakların nasıl yıkandığını görmelidir. İyi, temiz olan hiç bir şeyin saklanması lüzum yoktur.

Bu usule bağıvuran ve temizliğin herkesin gözü önüne seren lokanta- en iyi, en mükemmel iş yapmağa namzedir.

Sözümü tatlıya bağlayalım! Bir zamanlar İstanbul konaklarından birinde temizlikle hiç alakası olmu-yan, fakat gayet mahir bir ahçı var-mış. Bilhassa kendisi gayet iyi bula-maç yaparmış... Bir gün çalıştığı yerde yine bula-maç yapmış. Efendisinin pek hoşuna gitmiş ve ahçıya — Çok güzel olmuş!.. Öyle bir yedim ki sorma... Şunun nasıl yapıldığını görmek isterim!.. demiş.

Ahçı boynunu bükmüş:

— Efendim, demiş, nasıl yapıldığını görseniz o kadar yiyemez-diniz.

Bu lâtife, fakat muhakkak olan birşey varsa o da temizliğin sakla-nacak bir hareket olmadığıdır.

Hikmet Feridun Es

Fiat murakabe kursu devam ediyor

Fiat Murakabe kursu devam et-mektedir. Sanayi Birliği umumî kâ-tibi B. Halit Güleriyüz dün kursta, millî işe birliği meseleleri karâr-ı da sanayicilerin vazifeleri ve sa-yı-yı varlığını mevzuu bir konferan-sa vermiştir.

Hadim hükûmet konağı

Hadim (Akşam) — Kazanın başlıca ihtiyaçlarından biri olan hükûmet konağının plânı, mimar Falih Ülkü tarafından hazırlanmış-tır. Bina, kasabanın en güzel bir ye-rinde inşa edilecek, temel atma me-rasiminde vali Nizamettin Ataker, askerî mntaka komutanı ve vilâyet hükûmet erkânının bazıları ha-zırlanacaktır.

Bina, büyük daireleri içine-lecek ve önünde de çok güzel alabir park kurulacaktır.

Bay Amcaya göre ...

— Musikişinasların imtihanı beni pek alâkadâr ediyor bay Amca...

... Ne bir amatör sazende...

... Ne de bir profesyonel ha-nendeyim amma...

... Şu imtihan neticelerini me-rak ediyorum...

...Bakalım kaçta kaçı tam nu-mara alacak?...

B. A. — Musikiden bilme-ri amma gürültüden yana tam nu-mara alan çok olacaktırlı...

GINGER ROGERS

Amerikada en çok sevilen bu
artist evvelâ muallim olacaktı

Hollivuttan gelen haberlere göre Aeshur sinema yıldızı Ginger Rogers üç film çevirmek için bir mukavele imzalamıştır. Yakında işe başlayacaktır. Hollivutta bir çok artistlerin işsiz kaldığı bir sırada Ginger'in üç film çevirmek üzere mukavele yapması bir muvaffakiyet addedilmektedir. Bu muvaffakiyetin başlıca sebebi artistin çok iyi dansetmesi, bu sahada kendisine rakip olabilecek ancak bir veya iki kişinin bulunmasıdır. Amerikalılar danslı filimlere çok rağbet ettiklerinden iyi dansedenler daima iş buluyorlar.

Ginger Rogers Amerika Birleşik hükümetlerinden Missouri hükümeti dahilinde Independence şehrinde 1911 senesinde doğmuştur. Çocukluğunu Texas'da geçirmiştir. Annesi, küçük bir gazetesinin tiyatro muharriri idi. Bundan istifade ederek annesile birlikte sık sık tiyatrolara giderdi. Henüz 13-14 yaşında iken uzun boyu, tenasüplü endamı, kırmızı saçları ve zeki gözlerle nazarı dikkati çekiyordu.

Ginger muntazam bir tahsil gördükten sonra muallim olmak üzere üniversiteye girmişti. Bu sırada, henüz 15 yaşında iken Amerikada Charleston meraki herkesi sardı. Ginger çok iyi dansediyordu. Texas'da yapılan bir şampiyonluk müsabakasına girerek Charleston birinciliğini kazanmıştı. Bundan cesaret alarak turneye çıkan bir varyete kumpanyasına girdi. Sesi de güzel olduğundan hem şarkı söylüyor, hem dansediyordu. Gördüğü muvaffakiyet üzerine üniversiteyi bıraktı, kendini tamamen tiyatroya verdi.

Bu aralık Newyorktan bazı varyete kumpanyaları kendisine teklifte bulundular. Ginger bu teklifleri kabul etmedi. O, kendisini henüz Newyork sahnelerinde muvaffak olacak kadar kuvvetli görmüyor ve çalışıyordu. Bir müddet sonra Şikagoda bir varyete tiyatrosuna girdi. 18 hafta burada çalıştı ve çok muvaffak oldu. Bunun üzerine Newyorktan yeni bir teklifle karşılaşınca muvafakat cevabı verdi. Henüz pek genç yaşta Newyorka giderek Broadway tiyatrolarında artistliğe başladı. Burada da büyük muvaffakiyet kazandı.

Ginger çok geçmeden Hollivuttan bir teklif aldı. Bu teklifi kabul ederek annesile birlikte Hollivutta gitti. R. K. O. şirketi ile bir mukavele yaptı. İlk çevirdiği film «42nci sokak» isimlidir. Bu filmde muvaffak olmakla beraber asıl şöretini temin eden Fred Astaire'le birlikte çevirdiği Carioca filmidir. Bu filmdeki şarkılar ve danslarla bütün dünyada kendisini tanıtmıştır.

Ginger Hollivutta kendisine mevki yapmak için çok uğraşmıştır. Film şirketi iptida kendisine uzun müddet için mukavele yapmamış; «Joan Blondell'e çok benziyorsunuz, ikinizi bir yıldız yapamayız» cevabını vermiş ve ancak her film için ayrı mukavele yapacağını bildirmiştir. İlk filminden kendisine küçük bir rol verilmişken annesinin teşebbüsü üzerine senaryoda değişiklik yapılmış, rolü daha mühim şekle sokulmuştur. Tiyatro münekkidi sıfatı sahne işlerini iyi bilen annesinin bazı müteâalları sahne vazının nazarı dikkatini çekmiş, bunun üzerine senaryo değiştirilmiştir.

Her şimdi 30 yaşındadır. İki evlenmiştir. İlk kocası Jack Randall'dir. İkinci kocası Lew Ayres'dir. İkinci evliliği, bundan 17 sene önce olmuştu. Fakat çok geç ayrılmışlardı. Artist bir müddet sonra Mervyn Le Roy ile sıkı dost olmuştum. Her yerde beraber görünüyorduk. Hollivutta bizi daima birlikte davet ediyorlardı. Aramızda aşk yoktu. Bir gün belki olabildi, Fakat Mervyn Warner's biraderlerden birinin kızı Doris'i sevdi, onunla evlendi.

Ginger de bunun üzerine film müdürlerinden Howard Hughes ile sıkı dost olmuş, fakat bir müddet sonra artist Lew Ayres ile tanışarak 1934 de onunla evlenmiştir. Ginger bu hususta diyor ki:

«1933 senesinde Ralph Forber'in evinde bir toplantıya çağıldım. Bu toplantıda bir delikanlıya rastladım. Bu adam esmerdi. Çok güzel değil-

Ginger Rogers

di, fakat hali, tavri sevimli idi. Bil-hassa çok güzel konuşuyordu. O akşamı pek iyi geçirdik. Delikanlı ile ertesi günü, daha ertesi günü tekrar görüştük. Lew Ayres ile sıkı dost olduk.

Üç gün sonra berberimde saçlarımı taratırken telefon çaldı. Lew o akşam için beni yemeğe davet etti. Kabul cevabı vermek üzere iken birden bire her taraf sarılaşmaya başladı. Herkes çılgın gibi koşuyordu. Tavandan, duvarlardan sızalar dö-

külüyordu. Deniz tutması gibi bir hisse kapılmıştım. Bu, Hollivuttaki büyük zelzeleydi. Bir kaç dakika sonra Lew geldi, birlikte sokağa çıktık. Birçok binalar yıkılmış, ortalık bir harp sahnesi halini almıştı. Lew beni evime kadar götürdü. Fakat evde oturmak tehlikeli olacağı için tekrar sokağa çıktık. Bu hadise bizi birbirimize daha çok yaklaştırdı. Çok geçmeden evlendik.»

Ginger yedi senedenberi evlidir ve hayatından memnundur.

Amerikada muhacirlere karşı sıkı tedbirler

Newyork 19 (A.A.) — İtimad edilir bir menbadan öğrenildiğine göre, muhacir sıfatı ile Amerikaya bozguncu unsurların girmesine mani olmak üzere 1 temmuzdan evvel muhacirlere karşı sıkı kontrol tedbirleri alınacaktır. Bu işle meşgul olmak üzere Hariciye, Harbiye, Bahriye, Adliye ve muhacirin nezaretleri müessesilerinin iştirakile bir heyet teşkil edilmesi deriş edilmektedir.

Almanya Yunanistanın bütün tütün mahsulünü satın aldı

Berlin 19 (A.A.) — Yunanistanla Almanya arasında ticari mübadeleler tekrar başlanmıştır. Yunanistanla yabancı memleketler arasındaki ticaret Berlinde takas edilecektir. Almanya Yunanistanın bütün tütün mahsulünü mübaya'a etmiştir.

Nankin hükümetinin politikası

Tokyo 19 (A.A.) — Japonya'nın vesayeti altında bulunan Nankin hükümetinin reisi B. Vang Şing Vey beyanatta bulunarak takip edeceği üç prensipin şunlar olduğunu söylemiştir:

- 1 — Komünizme karşı Çin - Japon müsterek müdafaası,
- 2 — Japonya ile iyi dostluk mü-nasebetleri idame etmek,
- 3 — Japonya ile iktisadi iş birliği yapmak.

B. Vang Şing Vey dün Japonyaya muvasalat etmiş ve bugün imparatorluk sarayında imparator ve imparatoriçe tarafından kabul edilmiştir.

B. Vang Şing Vey, her iki memleket arasında iş birliğini istilzam ettiren esaslı meseleler hakkında Japon resmi makamlarile müdavele-i efkârda bulunmak maksadile Japonyayı ziyaret ettiğini beyan etmiştir.

Millî Piyango Bayiliği
En kolay ve en verimli kazanç yoludur

Her defasında en aşağı 10 lirahk bilet almak ve Türk vatandaş olmak şartile herkes Piyango bileti bayil olabilir.

Piyango bayiliği senede yüzde yüz yirmi bir gelir getirir. Her çekilişin komisyonu bayilere peşin olarak verilir.

Bayilik ruhsatnameleri Ankara ve İstanbulda Millî Piyango Bürolarında, diğer yerlerde Ziraat Bankalarında veya P. T. T. İdarelerinden temin olunabilir.

Mahkemelerinde

Fatih cinayeti muhakemesi

Karısını öldüren Fazıl
7 sene 4 aya mahkûm oldu

Bundan bir hafta evvel Gelenbevi mektebi önündeki yangın yerinde karısı Mükerremi, dostu Tahir ile beraber yakaladığı sırada, evine dönmeyi rica ettiği halde gelmesine ve ağır sözler sarfetmesine kızarak bıçakla öldüren mezbahe kesicilerinden Fazılın Cürümüşhud kanununa tevfi kanununa muhakemesi dün ikinci Ağır Ceza mahkemesinde neticelenmiştir.

Mahkeme; Fazıl, karısını öldürmek suçundan onu yirmi iki sene mahkûm etmiş, fakat karısının uygunsuz yollara saparak kocasından yüz çevirmesi ve son defa karşılaştığı bir sırada kocasına karşı hakaret âmiş sözler söylemesini cezayı hafifletici sebeplerden gördüğü cihetle bu ceza yedi sene dört aya indirilmiştir.

Bir soygunculuk davası

Üsküdar'da Sultantepe'sinde bir evde vukua gelen sayani dikkat bir soygunculuğa ait dava dün Birinci Ağır Ceza mahkemesinde son safhasına gelmiştir.

Sultantepe'sinde bir evde oturan seksen beş yaşlarında Ayşe, evinin bir bölümünü Mustafa adında birine icar etmiştir. Mustafa, bir gece, kendi bölümünden, Ayşenin oturduğu tarafa geçmiş, Ayşenin yattığı ve kilitle bulunan kapıyı, omuzlayıp menteşelerinden sökmek suretile içeri girmiş, yatmakta olan Ayşenin üzerine çullanarak, yorganla ağzını tıkamak suretile, kadının üzerinde bulunan ve içinde üç yüz altmış beş lira para ile bir yüzük olan torbayı alıp savuşmuştur.

Ayşe, gece karanlıkta bu işin kim tarafından yapıldığını farkedememiş, ertesi gün zabıta tahkikata el koyunca, ilk anlarda Mustafadan güphelenmek hatıra gelmemiş, fakat bilâhare Mustafanın ötede beride sarfettiği bazı sözlerle hadise meydana çıkmış ve Mustafa da polise suçunu itiraf eylemiştir.

Muhakemenin dükkü' celsesinde müddeiumumi muavinî B. Ziya Yazgan hadiseyi bu şekilde izah ettikten sonra Mustafanın; Ceza kanununun 495 ve 497 nci maddeleri mucibince cezalandırılmasını istemiştir. — Bu maddelerin neticesi yedi sene ağır hapis — Suçlu Mustafa, müdafaasını yapmak için mühlet istediğinden bu cihet için muhakeme talik olunmuştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Muhiddin Sadağın radyomuzdaki alaturkaya dair düşünceleri

(Baş tarafı 3 üncü sahifede) zevk almayanlarımız varsa mazur görümler; varsın yine Mısır, Cezayiri dinlesinler...

Bahsi geçen mektupların sahipleri, «millî musiki» tabirini kullanıyorlar. Burada «alaturka millî midir; sanatta millîlik nedir?» gibi dallı budaklı mevzulara girecek değiliz. Yalnız yukarıda zikrettiğimiz iki operayı misal olarak mütalâa edelim: Tosca'yı yazan Fransız, besteleyen İtalyandır. Madame Butterfly'ı kaleme alan bir İngiliz, opera haline sokan İtalyan, besteleyen yine İtalyandır. Bunların bestekârları İtalyandır diye eserler yalnız İtalyada oynanmaz. Yani Fransızlar olsun, Almanlar, Ruslar, Macarlar olsun: «Bunlar bizim millî musikimiz değildir; sahnelerimizde yer veremeyiz!» demek dar fikirliğinde bulunmazlar. Her zaman bunları oynarlar, dinlerler. Bizde de böyle oluyor. Bu müsterek sınırlık ve medeniyet musiki» nden zevk alıyoruz.

«Millî» kelimesinin asıl mânasını anlayamayan her vatandaş kendi arzu ve zeklerinin esiri olarak radyo idaresinden bir istekte bulursa da, faraza: «Temsil şubesi sesini kessin, Molier millî değildir; orta oyunu isterim! Opera dursun, millî değildir; sazlı sözlü, tefli gazelli Karagöz isterim!» dese... bu temenniler kulak asarsak halimiz nice olur?...

Mülakatı yapan (Vâ - Nâ)

Lehistan'da bir yangın

Berlin 19 (A.A.) — Varşovadan D. N. B. ajansı bildirildiğine göre Lehistan Sololov mintakasinda Koczew köyünde çıkan yangın esnasında iki saat içinde 235 bina yanmıştır.

Tipler ve vakıalar

Merhum Ata efendi

— 2 —

Yüksekkaldırım hâdisesinden sonra İzmir'e gönderilen merhum Ata, askerlikten terhis edildiği halde, bir müddet daha burada kaldı. Çünkü İzmir, bu kabadayı ruhlu adamın karakterine çok müsait bir muhitli. O, bir iki ay içinde Aydın, Ödemiş efelerile ihtilâl ederek zeybekliğe merak etmiş, tam bir efe olmuştur. Genç Atanın cesareti, maceraseven ruhu ona bu muhitte birçok arkadaş ve «kafadar» temin eylemiştir. İzmir ve havallistinden bulunmayanların zeybek olmaları pek nadir olmasına rağmen, efeler kendi mizaçlarına pek uygun gördükleri Atayı aralarına almağa razı olmuşlardı. Artık o efelerle «haşırineşir» olmuş, efe kıyafeti ile gezmeğe, en maruf efelerle düşüp kalkmağa başlamıştı. Fakat bu hayat çok sürmemiş, burada da bir hadise, Atanın İzmirden uzaklaşmasına sebep olmuştur:

Atanın en yakın arkadaşlarından Ödemişli bir efe, İzmirli (Punta) sında oturan güzel ve zengin bir Rum kızını giddetle seviyormuş. Merhum, efenin bu aşkını bana ayaen şu kelimelerle anlatmıştı:

«Ömrümde kârı sevdisile tutuşan bu kadar zırtapoz bir delikanlı görmedim. Rum dilberi de efeye kuyruk sallardı ama işi ileriye götürmez, yüz vermez gibi davranırdı. Fakat bizim tutkun efe, bu kıza ele geçirmek için ne yapacağını bilmezdi: Yemez, içmez, gece uykularını haram etmişti... Ne olursa olsun bu yosmayı ele geçirmek, onunla evlenmek isterdi... Ben bu çocuğa çok nasihat verdim, bu kahbeden vazgeçmesini söyledim ama, derd anlatamadım...»

Uzun yıllardan sonra bu macerayı bana anlatan merhum. hâlâ gen efenin aşkını, dünyada görüp istittiği sevgilerin hepsinin üstünde giddetli bulduğunu söyler ve âkıbeti bir facia ile nihayet bulan bu maceranın ızırabilen hâlâ üzüldü dururdu... Ata efendinin anlattığına göre, günler, aylar geçtiği halde maksadına muvaffak olamayan genç efe, günün birinde ümidlerinin büsbütün kırıldığını görünce çok meysus ve perişan bir hale gelmiştir. Çünkü güzel Rum kızının milletdaşlarından bir delikanlı ile nişanlandığı, nikâhlarının da kıyılmak üzere olduğu haber alınmıştı. Bu haber üzerine bir yıldırımla vurulmuşa dönen efe, hemen koşarak aziz dostu ve kafadarı Ataya derd yamış ve sevgilisini ele geçirmeye canına kıyacağını katiyetle söylemiştir.

Ata, arkadaşının bu acıklı halinden çok müteessir olmuş ve bu evlenmeyi bozmak, Rum dilberini aşğının kollarına atmak için ne mümkünse yapacağına söz vermiştir. Evvelâ, para ile elde edilen bir Rum kadınıle, evinden kaçması kızı teklif edilmiş, fakat bundan da müsbet bir netice alınmamıştır: Rum dilberi, ailesinin içtimal vaziyetini; milliyet, din ayrılığını ileriye sürerek bunun kabil olamayacağını bildirmiştir.

Ödemişli efe, arkadaşının mizacını yakından takdir edecek kadar zeki bir gençti: Atanın en hassas tarafı, cesaretinin istihfaf edilmesiydi. Esasen gözünü kırpmadan en müthiş tehlikelere kendini atan bu adam, her türlü yardımı yapacağına söz vermemiş mi idi? Bundan istifade etmek isteyen efe, kıza zorla kaçtırmaktan başka hiçbir tedbirin fayda vermeyeceğini anlatınca, Ata da bu düşünceyi tamamille yerinde bulmuştur. Fakat genç âşık, arkadaşını biraz daha tahrik etmek için:

«— Kardeşim, dedi, bu iş kolay değildir: Kızın akrabası, tanıdıkları çok. İçinde silâhlılar da var. Bunu yapacak gözü yılmaz erkek arkadaşlar da pek görmüyorum!»

Bu söz, Atayı gileden çıkarmıştı. Kafâ idi: Efe ne diyorodu? Bu işi yapacak erkek arkadaşlar yokmuş... Kendisi ne güne duruyordu? Ata bir taraftan efenin bu lâflarına pek «çerçerilmiş»; diğer taraftan da kızın nazlanmasına çok hiddetlenmişti. Rum dilberi, kaçmamak, bu «tiğ gibi cesur delikanlıyı» ölüme sevk etmek istiyordu. Efe'nin bu tärizi, kızın bu istisnâsı Atayı can evinden vurmuştu. Bir iki saniye içinde dimağından geçen bu düşünceler, onu şu hiddetli mukabeleye mecbur etti:

«— Ne söylüyorsun, kendine gel efe! Benim ellerim arımd mu döşüyor? Kız nerede söyle. Nasıl kaçıracağımızı sen bana bırak. Yalnız sen benim dediklerimi aynen yap, alt tarafına karışma; kıza ben kaçıracağım ve sana teslim edeceğim. Artık halledip zırlayıp söyleme...»

Efe, sevincinden çıldırmıştı: Verdiği sözü tutacağını, üzerine aldığı işi be-hemehal yapacağını bildiği arkadaşının ellerine yapıştı, sanki o an içinde sevgilisine kavuşmuş gibi Atanın ellerinden hararetle öptü...

Aralarında verdikleri karara göre, kızın nikâhı olmadan bu kaçırma işi başarılabilecekti. Ata, kendisine yardım edecek birkaç gözü yılmaz delikanlı efe de seçmişti... Mayıs güzel bir pazarı... Rum dilberinin, nişanlısı delikanlı ile nikâhları İzmirin büyük kilselerinden birinde kıyılacaktı.

Ata ile âşık arkadaş, nazarı dikkati celbetmek, hüviyetlerini gizlemek için efe kıyafetlerini çıkarmışlar, «setre, pantolon» giymişlerdi. Temiz ebiseler giyen bu iki genç, kilsse hademesi tarafından merasime gelen davetlilerden sanılmışlardı. Her ikisi de kilsenin içindeki kalabahça katıldılar...

Kilsse, kadımlı, erkekli yüzlerce davetli ile dolduktan sonra gelinle güvey, mihrabın biraz ötesinde duran

sırma cübbeli papazın önüne geldi. Papaz, mirıldanmağa ve yan yana dıran nişanlıları takdise başladı. Ance efe ile Ata evvelce öğrenmişlerdi: E yaz girilantlı çelengin gelinin başı konması ve papazın sesini yavaş yavaş yükselterek duasını yapması, bir tiyanlık dini esaslarına göre nikâh tamamlanması demekti. Bu takdirde papazın sesi, henüz muayyen tonu bulmadan ve çelenk zevcin başına k nulmadan işi halletmek gerek. Bidayette şüpheyi uyandırmamı için arkalarında kalmağı tercih ed. Ata, yavaş yavaş öne kadar çıkmış. Bu suretle papazla gelin ve güvey bulundugu yerden aralarında bir metrelik kısa bir mesafe kalmıştı. Fakat herkes merasime meşgul olduğundan, onun bu ilerleyişine dikk eden olmamıştı.

Ata, bir an içinde kendini toplamış her iki cebine yerleştirdiği iki tabak çayı sezdirmeden yokladı. İstanbul'dan gelen çok kereler tecrübesini yapıp müthiş bir nâra ile papazın dualarını boğdu ve kilsse halkını şaşkına döndürdü... Nâranın atılması ile Atanın fırlaması bir an içinde olmuştur. At şimdi nişanlısının yanında kırtan y papazın önünde huşu ile boynunu eğen beyaz tüller içindeki gelini sırtına vurmuş, kilsenin cümle kapısında duran aşığına teslim etmişti... Bu â hareket, kilsenin içinde müthiş bir panik yapmıştı: Ne olmuştur? Kimse bilmiyordu. Kilsenin kubbesini inle ten müthiş bir nâra arasında gelinle bir an içinde bir adamın omuzları üstünde götürüldüğünü görenler neyi uğradıklarını bilemediler.

Kilsedeki davetlilerden kendin güvenen bir iki Rum delikanlısı, müte cavinin arkasından koşmağa başladılar. Fakat Ata, bu kaçırma planını e küçük teferrüatına kadar tasarlamıştı: Gelini aşğının kollarına teslimde sonra kendisini kovalayanları korkutmak ve kilsedekileri de büsbütün yıldırmak için cebinden tabancasını çıkarmış ve havaya iki el ateş etmişti.

Bu silâh sesleri de davetlilerin telaşını büsbütün artırdı, kilsenin kuvvetli bir çete tarafından basıldığı sanan davetliler, gelini kurtarmak için yardıma kendi canlarının kaygısını düşünmüş, buradan kaçmak çaresini aramağa başlamışlardı. Diğer taraftan bir an içinde sevgilisini kolları arasında gören Ödemişli efe, arkadaşları silâh atarken o da bütün kuvvetini bacaklarına vermiş ve sokakta bekleyen kupa rabasına gelinle beraber girmişti. Bu araba, dört atlı ve silâhlı efe tarafından muhafaza ediliyordu.

Havaya sıkıştığı iki kurdandan sonrakıpten kurtulan Ata, şimşek gibi fırladı ve arabacının yanına oturdu. Kupa arabası artık dörtlü ile ilerliyordu... Ata, yolda kıza kurtarmak yolunda bir teşebbüsü maruz kalmamaları için, elindeki tabanca ile tetik davranıyordu.

Artık bu kasırganın devam etmediğini gören davetliler ve güvey, şimdiki mütecavizleri bulmağı ve gelini aramağı düşündüler. Zaten silâh seslerini işiten zabıta memurları da kilsenin önüne gelmişlerdi. Fakat gelinin bindiği araba, çoktan gözden uzaklaşmıştı.

Zabitann yaptığı tahkikat neticesinde hadisenin iş yüzü aydınlanmıştır. Bu hadise, Rum halk arasında infial uyandırmış, hadise İzmir vilâyetine buradan da Babıâlye intikal etmiştir. Babıâli, faillerin be-hemehal elde edilecek kızın kurtarılmasını ve ailesinin teslimi için şiddetli emirler vermiştir. Fakat kız ne olmuş, nereye götürülmüştü? Bunu bilen yoktu... Zabitâ sıkıca arıyor, ancak henüz kızın nerede bulunduğunu bilemiyordu.

Diğer taraftan Ata ile arkadaşlarının himaye ve muhafazası altında bulunan araba, İzmirden şehir dışına çıkarılmış, Ödemiş'e götürülmüştü. Kız kilsede uğradığı darbenin tesiri altında kendinden geçmiş, baygın bir halde arabaya bindirilmiştir. Kızcağız arabada iken gözlerini bir defa açmış, fakat genç efenin kolları arasında kendisini görünce hicrî kırıklar arasında tekrar bayılmıştı...

Ödemişli genç efenin evine götürülen kızın — Atanın tesir ve nüfuzile — efe ile nikâhları yapılmadan düğün yapılmıyacaktır.

Ataya gelince, âşık arkadaşının bu suretle arzusunu yerine getirdikten sonra artık Ödemiş'e kalmağı lüzumsuz gördü ve İzmir'e döndü ve burada hadisenin ne kadar dallanıp budaklandığını öğrendi. Diğer taraftan vali, genç efenin İzmirdeki amcasını buldurmuş ve hadisenin çok fena tesiri yaptığını, ancak kız teslim edildiği takdirde, efe ile mütecaviz arkadaşlarına hiçbir şey yapılmıyacağını söylemişti. Efe'nin amcası, genç aşığı hakden yardım yaptığı için yeğeni üzerinde müessir olabildi.

Valinin bu ihtarı üzerine Ödemiş gelinen amca, efeyi kandırması ve hükümetin «kati kararı karşısında kıza teslimi razı etmişti. Rum dilberinin ailesine iade edilmiş, bedbaht âşığı büsbütün yeise düşürmüştü. Bir gece, sabaha kadar için zavallı efe, sevgilisinin, elinde kalan bir tutam saçını öpüp kokladuktan sonra bir «altıpat-lar» la hayati nihayet bulmuştu.

Bu elim âkıbet üzerine Ata için artık İzmirde kalmanın mânası kalmamıştı. Yığıt arkadaşının ölümünden biraz da kendini mesul gören Ata, Musulda yerleşmek üzere İzmirden ayrıldı. Musul, Atanın hayatında bir dönüm noktası olmuştur. Onu da... sonra yazacağız.

Tavsiye

Bir gazete doktoru denizin faydaları hakkında şunları yazıyor: «... Adalelerin kuvvetini artırır, bütün azanın müvazenesini düzeltir, insanı rahatlık ve ferahlık verir...»
«... Vücudu tenbîh eder...»
«... Maden suları gibi radyasyonları vardır...»
«... Sinirleri sakinleştirir...»
«... Vücut daha iyi beslenir ve daha güzel olur.»
Doktorun hakkı var, denizin devai kül olduğu muhakkaktır. Yalnız bu devadan kütümü kadar istifade edilmesi için ucuz bir çare tavsiye eden yok!... İstanbul halkı daha ziyade böyle bir tavsiyeye muhtaçtır.

Aman!..

Suiniyet sahibi fırıncıyı arayan bir fıkrâ muharriri: «... Meselâ, kötü, hamur, noksan, halıta bozuk ekmek çıkardığı için, ne zaman bir fırın ebediyen kapanacağını, o fırının ebediyen, ne zaman, menedildiğini göreceğiz?..» diye soruyor.
Sayın meslekdaş, böyle netameli teklif ve sualleri ortaya atmamasını tavsiye ederiz.
Ya mazallah fırıncı esnafından biri çıkar da:
— Yahu, kötü, türkçesi bozuk, fıkırsız, mânasız yazılar yazdığı için, ne zaman bir gazetenin ebediyen kapandığını, o tatsız, tuzsuz fıkraları yazanın ne zaman menedildiğini göreceğiz?..
Diye sorarsa ne cevap verilir?..

Tavzihi!

Vichy'den bir tavzihi neşrediliyor. Deniliyor ki: «Suriyede İngilizlere karşı harekâta bulunan tayyarelerin Fransız renklerini taşıyan Alman tayyareleri olduğu söyleniyor. Halbuki bunlar Fransız mürettebatı tarafından idare edilen Fransız renginde, Fransız tayyareleridir...»
Böyle bir tavzihi zahmetine ne lüzum vardı, anlamadık. Bütün dünya biliyor ki Fransız tayyareleri koskoca bir Alman - Fransız harbine rağmen harcanmamış, olduğu gibi kalmıştır!...

Patlıcan

Son Telgraf refikamız patlıcan hakkında neşrettiği uzun bir medhiyede patlıcandan 40 türlü istifade edildiğini müjdeliyor!..
Halbuki bu tedkik yazısı patlıcanın 40 değil, 42 faydası olduğunu gösteriyor:
41 — En zararsız dalkavukluğun patlıcana dalkavukluk olduğunu isbat etmek,
42 — Koca bir gazete sütununu patlıcanla doldurmak!

Kalem

«... Kalem müthiş bir silâhtir. Bu silâh: akıllıca, yerinde ve bilgi ile kullanabilenin eline vermedir...»
Malûm kaziyel.. Fakat bu satırların en belîğ ve veciz tarafı Tasvirî Efkâr ceridesinin mütene bir sütununda yazılmış olmasıdır.
«Kişi noksanını bilmek gibi ırfan olmaz!..»

DÜNYADA NELER OLUP NERELER OLUYOR

Amerikada katiller sendikası

Newyork şehrinde bir katiller sendikası meydana çıkarılmıştır. Bu sendikaya bir çok caniler ve bilhassa para mukabilinde adam öldürmüş olanlar dahil bulunuyorlardı. Amerika zabıtası, bu cinai cemiyetin izini bir müddet evvel keşfetmişti, derhal azalarını tevkiif etmemiş, sıkı bir tarassut altında bulundurmamakla iktifa etmişti.

hal faaliyete geçmiş ve bir kaç gün zarfında altmış katil tevkiif etmiştir. Bu tevkiifler sayesinde son iki sene zarfında iki edilmiş ve failileri yakalanmamış altmış cinayet failinin meydana çıkarılacağı tahmin edilmektedir.
Yakalanan altmış caniden on ikisi elektrikli idam sandalyesine oturacaktır. Mevkuflar arasında on dolar mukabilinde adam öldürmüş olanlar da vardır.

150 kiloluk dansözler

Amerikada bir çok tuhaf ve garip sigortalar vardır. Fakat bu garip sigortalar arasında rekoru Şikago kabarelerinden birinin sigortası muhafaza ediyor. Bu kabarede siklet itibarile bir ucube teşkil eden sekiz kadın şarkı söylemekte ve dans etmektedir. Bu sekiz dansözden her birinin sikleti 150 kilodan aşağı değildir.

renin müşterilerle tüküm tüküm dolmasını temin etmektedir.
Fakat son zamanlarda bu ucube dansözler, zayıflamağa başladıklarından, kabare sahibi telaşa düşmüş ve müessesesine «kahkahaların azalması tehlikesine karşı» sigortaya koymuştur.
Müşteriler, zayıflamağa yüz tutan dansözlerin dans ve nağmelerile gülmekten vaz geçerlerse sigorta kumpanyası, kabare sahibine 100 bin dolar ödeyecektir.

Arjantininde

Sağ cenah fırkalarının hazırladığı bir suiikasd keşfedildi

Buenos - Aires 19 (A.A.) — Critica gazetesi diyor ki: Söylendiğine göre, sağ cenah fırkaları tarafından hazırlanan bir suiikast keşfedilmiş ve polis tahkikatı bu suiikastte, bazı askerler, mürtecilerin ve tabanın fikir adamlarının methalder bulundugunu göstermiştir. Hükümet mahfilleri bu hususta bir şey söylemiyorlarsa da gazete vaziyetin ciddi olduğunu yazmaktadır.

Gazete, bitiraflik maskesi altında bir çok Nazi ve Nazi taraftarı neşriyat yapıldığını ve bu suretle Arjantin - İngiliz dostluğu arasında ve Panamerika siyasetine karşı manialar konulmak istenildiğine işaret etmektedir.

Hükümetten şiddetli tedbirler alınmasını isteyen Critica hükümet tarafından takib edilen siyasetin Arjantin tarihî dostlarından tecrit ettiğini ve bu halin, doğru olmasına kabare beraber, Arjantin'i Nazi davasına iltihak edecek ve ananevî dostlarla dostluğunu keseceğini gibi bir vaziyette gösterebileceğini yazmaktadır.

Pariste bir Alman mektebi açılıyor

Berlin 19 (A.A.) — Alman makamları Paris'de bir Alman mektebi açmağa karar vermişlerdir.

Atinanın nüfusu 2 milyon!

Atinanın nüfusu harpten evvel 900 bindi. Şimdi iki milyona yaklaştığı bildiriliyor. İsviçrede çıkan Journal de Genève'in Atina muhabiri gönderdiği bir mektupta bundan bahisle diyor ki:

«Son aylar zarfında Atinanın nüfusu bir misli artmış, bazı zamanlar iki milyonu bulmuştur. Pire halkı, müthiş hava bombardımanlarından sonra Atinaya iltica etmiştir. Memleketin diğer bir çok yerlerinden buraya muhacirler akın ediyordu. Gerçi yavaş yavaş bu muhaceret selini tıkmak, muhacirlerden bir kısmını memleketlerine göndermek kabil oldu. Bununla beraber henüz memleketlerine dönmemiş olanlar pek çoktur. Buna sebep bir kısmının evlerinin harap olması, bir kısmının da Atinada akrabaları yanında sığınacak bir yer bulmasıdır.

Bu kadar fazla nüfusun işeşi bir mesele teşkil etmektedir. Hükümet bilhassa bununla meşgul oluyor. Halk mağazalara hücum ederek lüzumlu her şeyi satın aldığından şimdi bir çok eşya yoktur. Et, balık, yumurta, patates bulunamıyor. Yiyecek satan yerlerin önünde halk kütelleri uzun sıralar teşkil ediyorlar. Ekmeğin rengi gittikçe koyulaşmıştır. Günde verilen miktarda 240 grama inmiştir. Piring, makarna, şeker, kahve vesika ile veriliyor. Alman makamları bu vaziyeti ıslah etmeğe çalışmakla beraber herkese işini becermesini tavsiye ediyor.

Bir mark 50 drahm olarak geçiyor. Piyasada iki para da müşkülatsız tedavül etmektedir. Bu maddi şeylerin yanında Yunanlıları memnun eden bir nokta Almanya tarafından esirlerin serbes bırakılmasıdır.

Anlatıklarımızdan hissedilecektir ki hayat pahalılaşmış, bir çok sınıf halk için güç hal almıştır. Atina geçim biriciteşinden beri geceleri karanlıktır. Mekteplerin, uzun müddet kapalı kaldıktan sonra tekrar açılacağından bahsediliyor. Resmî mektepler kapalı olmakla beraber hususî müesseseler, üç konservatuvar hiç bir zaman kapanmamıştır. Tiyatro ve sinemalar da açıktır.»

Günün Ansiklopedisi

Nankin

Çin hâdiseleri dolayısıyla Nankin'in ismi mütemadiyen geçer.

Bu şehir Şarkî Çinde, Kiang - Su eyaletindedir. Yang - Tse - Kiang üzerinde bir limandır. 633,450 nüfusu vardır. Katolikler burada epey nüfus sahibidirler. Hayli mektepleri mevcuttur. Pamuktan yapılan ve ismi de Nankin olan sarı kumaşları meşhurdur.

165 metre irtifalı, şöhretli dillere destan porselen kule buradaydı. Kule milâddan evvel 633 senesinde yapılmıştı. 1853 senesinde Nankin, Taiping'ler tarafından zapt, tahrip ve yağma edildi. Çin imparatorluk kuvvetleri burasını 1864 te yeniden aldılar.

Eskiden pek geniş bir merkez olan Nankin şimdi yarı yarıya bataklıklarla doludur. Burası 1929 da Cenebi Çinin itibarı merkezi ve Çin Cümhuriyetinin de merkezi oldu.

Şimdi Nankin, Japonların vesayeti altında bulunan Çin hükümetinin merkezidir.
Bu hükümetin reisi B. Vang Şing Vey'dir.

Denizcilik bayramında müsabakalar yapılacaktır

1 temmuz Denizcilik bayramının parıltı bir şekilde kutlanmasına karar verildiği için o gün muhtelif su sporları müsabakaları yapılacaktır. İstanbul beden terbiyesi müdürlüğü tarafından tespit edilen programa göre Moda koyunda klüpler arasında tek çifte, iki çifte ve dört tek skif yarışları, tahlisiye manevraları, yelken yarışları, deniz müesseselerinin kıkırları arasında muhtelif müsabakalar icra edilecektir.

Ziegfried hattını yapan adam: Dr. Todt

Dr. Todt aynı zamanda Almanyada binlerce kilometrelik yol, köprü yapmış, işgal edilen yerlerdeki yolları ve köprüleri tamir ettirmiştir

Bu harpte en çok şöhrat kazanan adamlardan biri de Almanyalı mühendis Fritz Todtdur. Dr. Todt Ziegfried hattını yaptıran, Almanyada otomobil yollarını inşa eden, binlerce köprü kuran adamdır. Bu adamın faaliyeti ve hayatı hakkında bir Alman gazetesi şu malûmatı veriyor:

«Doktor Todt ötedenberi Alman fen mahafilinde muktedir bir mühendis olarak tanınmıştır. Fakat efkârı umumiye ilk defa kendisini 1933 senesinde umumi yollar müfettişi tayin edildikten sonra öğrenmiştir. B. Hitler o zaman Dr. Todt'u tarihte misli görülmemiş yol inşaatına birden memur etmiştir. Bu yol çifte hatlı, 7000 kilometrelikti. Aynı zamanda Almanyayı baştan başa katedecek 40,000 kilometrelik ana şose ile vilâyetler dahilinde muvasalay temin edecek 100,000 kilometrelik şose inşası da bu meşhur mühendis tevdi edilmiştir.

Bundan başka yolların inşa ve muhafazası hakkında şumullü modern kanunlar tanzimine memur edilmiştir. Dr. Todt hiç bir nezarete bağlanmayıp yollar umumî müfettişi ünvanile doğrudan doğruya Hitlerin maiyetine verilmiştir.

Avusturya ve Çekoslovakya ilhak edilip Lehistan işgal edildikten sonra buralardaki yeni otomobil yollarının inşası işi de mühendis Todt'a tevdi edilmiştir.

Almanya şarktaki harekâtında Fransa ile İngiltereye karşı serbes kalmak ve arkasından emin olmak üzere meşhur Ziegfried müstahkem hattını inşaya lüzum gördüğü zaman Maginot hattının karşısına tesadüf eden ve bundan çok uzun olan Alman garp müstahkem hattının meydana getirilmesi işine de mühendis Todt memur edilmiştir.

Alman orduları Fransa, Belçika ve Hollandada muzaferane ilerlediği zaman harap yolların, köprülerin ve tünellerin inşası işi de bu kudretli mühendise bırakılmıştır.

Dünya tarihinde bu kadar muazzam işlerin muayyen bir zaman zarfında meydana getirilmesi olmasi vaki değildir. Dr. Todt yollar ve istihkamlar inşasında gösterdiği teşkilâtçılık kudreti fevkalâde olduğundan şimdiki harbin ruhu olan teslihat ve mühimmat işleri de mühendis Todt'a bırakılmış ve bu sıfatle kendisine nazırlık mevki verilmiştir.

Mühendis Todt bütün bu muazzam işleri dünyayı hayrette bırakan bir kudretle başarmıştır. 1933 senesi 27 haziranında ilk defa çifte hatlı yani geliş ve gidış yolları yekdiğerinden ayrı olarak dört yollu otomobil caddesinin inşasına 700 amele ile Frankfurt'ta başlamıştır. Bu tesisat yoldan ibaret değildi. Bu yollarda işleyecek otomobiller için binlerce benzîn istasyonu ve garaj inşası da icab ediyordu. Bunların bütün planlarını mühendis Todt hazırlamıştır.

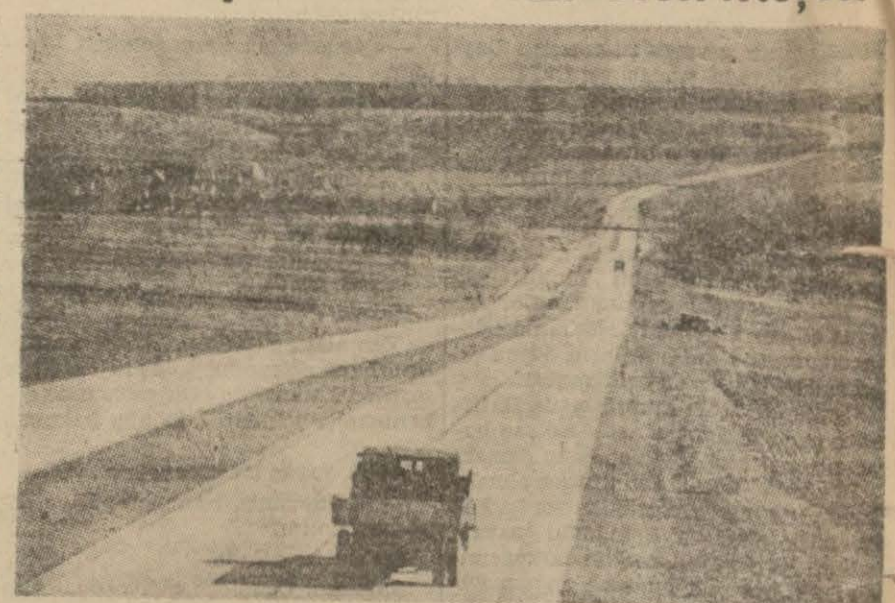
Toprakları süratle kazımak ve kalyanı yarmak için binlerce makineye ihtiyaç vardı. Mühendis Todt bu makineleri imal edecek fabrikalarla da meşgul olmuştur.

Şimdiki harp başladığı zaman Almanyada 4000 kilometrelik Auto-bahn yapılmıştı. 1600 kilometrelik bir kısmı da bitmek üzere idi. Bu yolların inşasında 346 milyon metremükâbi toprak çıkarılmıştır. Malûmdur ki Panama kanalı kazıldığında 220 milyon metre mükâbi toprak çıkarılmıştı. Yolların ve tesisatın inşasında 338,000 tonluk çelik malzeme ve 336,000 ton demir kullanılmıştır.

315 dekovil lokomotifi ve 50,000 dekovil vagonu, 3,000 kilometrelik potrel, 3,122 tarak makinesi, 700 beton makinesi kullanılmıştır.

Şimdiki harp başladığı zaman 4000 köprü yapılyordu. Bundan 431 köprüünün inşası tamamlanmıştır. 520,000 metre murabba ve 12,354,000 metre murabba katran ve 5,871,000 metre murabba kaldırım tabakası vücutte getirilmiştir. Diğer maddelerle kaplanan yol satırları 3,474,000 metre murabba tutmuştur. Yol inşasında 12,000 amele ve malzeme ihzarında 130,000 amele istihdam edilmiştir.

Yüz binlerce amelemin yatacağını, yiyeceğini hazırlamak da mühendis Todt'a aid idi. Yabancı memleketler işgal edildikçe mühendisin ta-

Dört yollu otomobil caddelerinden biri

Dr. Todt

Burları ilerlemekte ve yollara köprüler inşa etmekte idi.

Bu inşaat taburları tarafından yapılan köprülerin uzunluğu yekûnu 25,000 kilometredir. 6000 kilometrelik eski yol tamir edilmiştir. Yüzlerce elektrik fabrikası ve su tes-

sisati yeni baştan tamir edilmiştir. Bu muazzam işleri başaran mühendis Todt 1891 senesi 4 eylülünde Tforzheim'de doğmuştur. Orta tahsilini doğduğu yerde ikmal ettikten sonra Münih ve Karlsruhe politeknik mekteplerinde parlak suretle okumuştur.

O tarihte Almanyada yapılan katranlı şoselerin fennî noksanını meydana çıkardığından mükâfat kazanmıştır. İhtisası yol inşasıdır. Dünyanın en mükemmel ve uzun yol şebekesini vücuda getirmiştir. Tarihte yol inşasında en ziyade Romalılarla Amerikadaki İnkas'lar nam braktmışlardır. Mühendis Todt bunları da geride bırakmıştır. 1928 senesinde Münih'teki büyük yol inşaatı şirketinin teknik umumi müdürü idi.

Millî sosyalist partisine 1922 senesinde intisap etmiştir. mumi harpte on dördüncü sahra topçu alayında hizmet etmiş, daha sonra Verdun cephesinde tayyare rasıdı vazifesini yapmıştı.

1938 de Ziegfried hattındaki hava müdafaası mntakasını tesis etmesini mükâfat olarak hava binbaşısı tayin edilmiş ve 1939 da liva generali olmuştur. Ziegfried hattının inşasında hizmetleri görülenlere verilen mükâfatların ilki 1939 senesi 23 teğrisanisinde mühendis Todt'a verilmiştir.

AKSAM SPOR

Millî küme maçları İzmir takımları Fener ve Galatasarayla karşılaşacak

Millî küme maçlarına bu hafta Ankara ve İstanbulda devam edilecektir. Evvelce tespit edilen fikstüre göre Ankarada Demirs-por ile Gençlerbirliği, Harbiye ile Maskespor takımları karşılaşacak, İstanbulda da İzmirden gelecek olan Altay ile Altınordu klüpleri Fenerbahçe ve Galatasaray takımları ile oynayacaklardır.

Şehrimizdeki müsabakalar cumartesi günü Şeref stadında, pazar günü Fenerbahçe stadında olacaktır. Bu seneki maçlarda Ankara klüplerinden daha canlı görünen İzmir takımlarının Fenerbahçe ile Galatasaray karşısında alacağı neticeler büyük bir merakla beklenmektedir. Cumartesi günü Galatasaray Altayla, Fenerbahçe Altınordu ile oynayacaktır. Pazar günü klüpler rakiplerini değiştireceklerdir.

Bu haftaki maçların programı

İstanbul futbol ajanlığından: 21 haziranda Şeref stadı: Saat 15,30 Fenerbahçe - Altınordu; hakem: Şazi Tezcan, saat 17,30 Galatasaray - Altay, hakem: Tarık Özerengin.

22 haziranda Fener stadı: Saat 14 Merinos - Fesane; Hakem Bü-

lend, Turanlı, saat 15,30 Galatasaray - Altınordu; Hakem Samih Duransoy, saat 17,30 Fenerbahçe - Altay; Hakem Adnan Akın.

İstanbul bisikletçileri Hataya gitti

24 haziranda Hatayda yapılacak Türkiye bisiklet müsabakalarına iştiraki tekkarrür eden İstanbul bisiklet takımı bu sabah hareket etmiştir. Beden terbiyesi İstanbul bölgesinden Halidin riyasetinde giden bisikletçiler, Sabri, Halid, Bekir Bekir olmak üzere beş kişidir. Hataydaki yarıştan sonra bisikletçiler Ankaraya giderek orada bir müsabaka yapacaklardır.

Mevsimin ilk yüzme müsabakası

Su sporları ajanlığı tarafından tespit edilen programa göre mevsimin ilk yüzme müsabakaları pazar günü yeniden havuz haline ifrağ edilen Moda yüzme banyolarında yapılacaktır. Hazırlık mahiyetinde yapılacak olan bu müsabakalara yalnız büyük yüzücüler iştirak edecek ve küçük yüzücüler bir hafta sonraki müsabakalara gireceklerdir. Müsabakalara saat birde başlanacaktır.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

TESADÜF

Cemile, sökağa çıkmak için hazırlanıyordu. Arada sırada dönüyor; aynanın önünde, bir erkeğe pek yakışmıyacak itinalarla süslenen, kiravatinna, biyiklarına, saçlarına defalarla el süren kocasına endişeyle, azapla bakıyordu.

— Refet, benimle beraber gelebilecek misin?... Bugün doğum günüdür, biliyorsun... Ah kabil olsa da beni yalnız bırakmasın...

— Fakat, cilem... şey... bana girmek tasavvuru olduğunu önce söylemedin... Hey, bugün ne yapmak niyetinde sin bakayım...

— Teyzeme uğrıyacağım... Sonra biraz senle girmek istiyorum... Başbaşa lokantada yemek yerdik, filân... Gelecek misin benimle?

— Ah... Maalesef... İsim var da... Per-tev Nihada... Bir iş hususunda...

— Kılıptı mi buluşacaksınız?

— Hayır... Müsterek dostlarımızın evinde...

Sü mezolleslerin evini ağzına alıyordu. Zira karısı bu muhittü hiç sevmeydi, Kumar oynanan, flört ve dans edilen bir muhittü... Zekânın işlemediği basma kabb lâfların dışına çıkılmadığı bir kozmopolit muhittü...

Cemile de fazla kurcalamıyordu. Hafifçe iç geçirdi, Dört senelik izdivaç hayatının neticesi böyle olmuştu demek! Hakikatte kocası fena insan olmak-tan ziyade zavallı. Sürükleniyordu. Fakat böyle olmakla, Cemilenin zavallı kalbini ne derece kirdiğini fark edemiyordu. Gerçi ona bu sene doğum günü için hediye de almıştı. Fakat o, bu broşa beş altı saat başbaşa beraber geçirmeyi, sevmeyi tercih ederdi.

Babası da, anası da yoktu. Birlik çocukları, doğduğundan bir ay sonra ölmüştü. Cemile, hayatta yegâne güveni olan kocasının mütemadi yalan-ları, samimiyetsizlikleri karşısında kendisini istinadgâhsız, barımsız hissediyordu.

Evlerinden birlikte çıktılar. Hemen kapının önünde ayrıldılar. Refet, karısını bir taksiye bindirdikten sonra, cihangirane bir tavırla, memnun, mesur adımlar attı. Oradan geçen bir tramvaya atladı. Fakat henüz binmiş-ti ki titredi.

Zira işte karşısında başı iki yana titreyen, ve alnında çukur bir yara olan genç bir kadın oturuyor... Arzalı olmasına rağmen hâlâ güzel bir man-zara arzeden kadının yüzü kıpkırmızı kesildi. Gözleri heyecanla parladı, son-ra sulandı ve kırıkları kapandı... Asa-biyette daima titrek olan başı büsbü-tün sallandı, sallandı... Bu halinden utanıyordu belli...

Refetin yüreği can ağladı. Bu felâkete sebep kendiydi zira... On sene kadar evvel, izmirde iken bu zavallı, bu temiz ve saf kalbli Nebahatle sevmişti. Ona:

— Seni alırım... - diye valde bile bulunmuştu.

Lâkin Refetin sözüne güvenilir mi?... Çiçekten çiçeğe dolaşan bir kelebek hafifliği ile zavallı kızı yüz üstü, hü-sran içinde bırakmış, başka birine âşık oluvermişti.

Nebahatlık de, böyle terk edilmeğe dayanıyarak, babasının tabancasını eline geçirmiş, başına ateş etmiş; fakat ölmeyip böyle arzalı kalmıştı...

Refet o tarihten itibaren eski nişan-lısını görmemişti. Şimdi, başka şehirde ilk defa raslıyordu.

Yüreği sızladı. Yalnız Nebahat için değil... Hayatta bütün aldatığı, sefil, perişan ettiği kadınlardan dolayı... Hepsi, birer birer gözünün önünden geçirdi resmi yaptılar...

Güzel erkekti... Baş döndürbiliyor-du. Zengin bir ailenin fakir gelini o-lan Mebrûke, onunla sevgirsken yaka-lanmış, koğulmuş, mevkîinden, refahından olmuş, terzilik ediyordu.

Reside, timarhanedeydi, Müzeyyen, onun tarafından aldatıl-dığı için bütün erkeklerden soğumuş, artık evlenmeye karar vermişti.

Ömrünün sonuna kadar kız kalacak; öylece solaaktı. Ve bu azminden dön-mezdi. İradeli kızıydı.

Leylâ ise, sanki intikam almak ister-cesine, önüne ilk çıkan erkekle evlen-miş; pek fena, pek uygunsuz ve bed-baht bir izdivaç yapmıştı. Halbuki ne iyi şeriatle evlenebilirdi.

İşte o, bütün bu kadın felâketlerinin müsebbibi idi... En feci de karşısında oturan sarsak kadın... Yarabbi!... O ta-ze, o neşeli, o güzel tavırlı kız, ne hale gelmiş...

Ve birdenbire aklına geldi:

— Karım... Cemile... Zavallı.

Hissetti ki onu da bedbaht ediyor... Ruhân allileştiriyor... Hem de niçin?... Ne boş yere... Ne incir çekirdeğini dol-duramaz bir sebepten dolayı...

Halbuki pekâlâ şimdi Cemileye bir sürpriz yapabilir... Gidip onu teyzesi-nin evinde bulur...

— İşte geldim... Sana geldim... Diye-bilir.

Birlikte çağlı bir lokantaya gide-bilirler... Şampanya açabilirler... Eski günlerden birini daha yaşayabilirler...

Felâkete uğrattığı bütün kadınların kefareti olarak, Refet, Cemileyi mesud edebilir...

Artık tramvaya fazla duramadı. İnmeğe istedi...

Kalktı.

Yanından geçerken, kolu hafifçe Nebahata dokundu. Vücudu raşelerle sarsılan kadın, kim bilir manen ne ce-nenemler içindeydi. Dönüp bakmadı bile...

Refet, yavaş bir sesle:

— Affedersiniz, hanımefendi... - di-yemirildandi.

Arabadan atladı.

Karısına, Cemileye gidiyordu... Alın-dah daha yukarda... Vicedan daha ra-hat...

Günahlarının kefaretilni vermeğe artık bütün hayatını hasredecekti.

Nakleden: Hatice Süreyya

RADYO

Bugünkü program

Öğle ve akşam

12,30 Program	tesli
12,33 Oyun tür-küleri	20,45 Saz eserleri
12,45 Ajans ha-berleri	21,00 Memleket Postası
13,00 Karışık prog-ram Pl.	21,10 Temsil
13,15 Saz semal-leri	22,00 Salon orkes-trası
13,30 Karışık prog-ram Pl.	22,30 Ajans ve pa-ra borsası haberleri
18,03 Fasil sazi	22,45 Salon orkes-trası
18,30 Ziraat Ta.	23,15 Dans müziği
18,40 Syng or-kestrası	21 Haziran cu-martesi sabahı
19,00 Konuşma	7,30 Program
19,15 Yeni film müzikleri	7,33 Hafif prog-ram Pl.
19,30 Ajans ha-berleri	7,45 Ajans ha-berleri
19,45 Klâsik prog-ram - Koro	8,00 Hafif prog-ram Pl.
20,15 Radyo gaze-	8,30 Evin saati

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecebel
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 "	1450 "
3 Aylık	400 "	800 "
1 Aylık	150 "	— "

Posta ittihaadına dahil olmayan ecebeli memleketler: Seneliği: 3600. altı aylığı 1900. üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmeharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

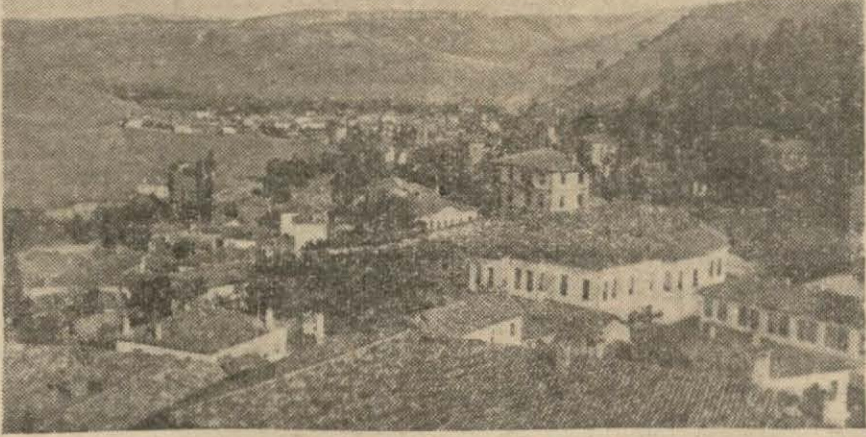
Cemazilevvel 24 — Hızır 46 S. İm. Gü. Ög. İkl. Ak. Yat. E. 6,23 8,44 4,31 8,32 12,00 2,04 Va. 3,07 5,28 13,15 17,16 20,44 22,40

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokağı No. 13

Havza mektupları

Havzada imar ve kültür faaliyeti

Şehir gittikçe güzelleşiyor - Havza kaplıcaları ıslah edilecek

Havzadan bir görünüş

Havza (Akşam) — Kazanım imar ve umran bakımından günden güne ilerlemektedir. Kazanın genç kaymakamı B. Sadı Süer değerli mesaisiyle bilhassa kültür ve köyculük işlerine son derece ehemmiyet vermektedir.

Merkezde iki ilk okul vardır. Köylerde de beşer sınıflı 15 ilk okul yapılmıştır. Havzaya tabi 80 köy vardır. Bunların 56 sı köy kanununa tâbidir. Bütün köyler telefon hatlarıyla birbirlerine bağlanmış bulunmaktadır. Ayrıca diğer köylerin hepsinde üçer sınıflı mektepler yapılmış, bunlara da öğretmenler tayin edilmiştir.

Dört beş sene evvelki Havza ile bugünkü arasında hayli fark vardır. Çamurlu sokaklar parkelenmiş, bahçe-ler doğmuş, evlerin renkleri güzelleş-miş, hele şehri kaplayan elektrik telleri Havzanın gecelerinin kasveti yerine şehri birer incil gerdanlıkla sarmıştır. Her gün biraz daha inkişaf etmekte olan Havzada, son bir kaç gün içinde daha başka yenilikler göze çıkmaktadır.

Belediye 500 lira sarfı ile şehrin alt başında İrmak üzerinde bir asri mezbaha inşasına başlamıştır. Bir iki gün-e kadar inşaat bitecektir. Ayrıca ka-zanın suya ihtiyacı olan mahalllerden birine de güzel bir çesme yapılmış ve caddelere iki taraflı bine yakın ıhlamur ağaçları dikilmiştir. Belediye reis-i B. Mahmud Memişyazıcının değerli mesaisiyle 2000 lira sarfı ile de umu-mi helâ vücede getirilmek üzeredir.

Kaplıcalar

Allahın memleketimize büyük nime-ti kaplıcalardır. Kaplıcalar, bütün hüsnü niyetlere ve bütün yakından alâkalara rağmen henüz konforlu de-ğildir. Bu defa haber alımdına göre, İktisat Vekâletinin en az seksen bin lira sarfı ile, yakın zamanda burada bir asri kaplıca tesis işine başlayacaktır. Bu haber bütün Havzalıları sevindir-miştir.

Yakın bir zamanda asri kaplıca ku-rulması yalnız sağlık bakımından de-ğil, memleketin iktisadî kalkınması noktasından da şüphesiz çok faydalı olacaktır. Konforsuzluk yüzünden çok kimseler Havzanın sıfahı sularından faydalanamıyor. Temenni olunur ki bu iş bir an evvel başarlısın, Havza ha-mamları asri şekil alsın. O zaman 30 bin ile 40 bin arasında tehalüf eden ziyaretçiler muhakkaktır ki; üç dört mislini kolayca bulacaktır.

Havza kütüphanesi

Havzanın yeşil vadilere hâkim en güzel bir yerinde mimari usulü baki-mundan, dikkati çeken bir bina vardır. Bu, hicri 833 senesinde Amasyalı Yor-lık paşazade Mustafa beyin imaretha-ne olarak kurduğu binadır. Vakfedilen çiflik ve sair emlaklın varidatı ile bu imarethane uzun seneler yaşayabilmiş, fıkâralar buradan daimi bir yemek

Havza belediye reisi B. Mahmud Memişyazıcı

yardımları görmüşler, 1301 - 1302 tarih-i-ne kadar bu imarethane idare edilmiş, bundan sonra bakımsızlık yüzünden kubbeleri yıkılmış, kapıları çökmüştür. Sivas valisi B. Muammer harp yıllarında binanın üstünü ahsap olarak kapattırmış. Fakat bu da az zaman içinde harap olmuş, nihayet iki sene evvel 3600 lira sarfı ile eski imaret yeni bir bina şekline sokulmuştur. Bu-günkü Havza kütüphanesi işte harap bir imarethaneye gösterilen alâkanın güzel bir eseridir.

Havza kütüphanesini basit bir mü-esseye telâkki etmemek lazımdır. Bu-rası henüz teşkilâtını tamamlamamış olmakla beraber muhittin ırfan âlemi için yarının bir hazinesi olmağa nam-zettir.

Kütüphane memuru B. Mustafa Çon kütüphanenin sadece bir memuru değildir. Havza kütüphanesinde bu-lunan eserlerin hepsi Mustafa Çon ta-rafından teberri edilmiştir.

Kütüphanede bugün 3500 eser var-dır. İbrahim Müteferrika zamanına ait kitaplar, şehnâmelerin en kıymet-lilerine «Fünunıtip'in» en nadide eski eserleri, Azerbeycanın en eski kitapla-rı ve divanlar burada bulunmaktadır.

Ev, Apartman kiralamak için

«Akşam» in Küçük İlânları en süratli ve en ucuz vasıta.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 161

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

İbrahim bey pencereden ayrılmı-yordu.

Diğer odalarda yatan misafirler de gürültüye uyanıp kalktıkları zaman bu korkunç hâdise ile karıştılar.

Padişahın kaplanına hiç kimse bir-sey yapamıyordu.

Köşkün bekçilerinden biri:

— Ok atıp öldüreyim mi?

Diye sormuşsa da, İbrahim bey pen-cereden bunu menetmişti.

Kaplanı öldürürlerse, bir daha ikın-cisini nerden tedarik edeceklerdi?

Salde için için güldüyordu.

Kaplan bahçıvanı yere sermişti.

İbrahim bey:

— Zavalının başını yedi.. bu ne ih-tiyatsızlık! Kafesin kapısı açık mı kal-dı acaba?

Diye söylenirken, Saldenin sabrı tü-kendi:

— Sadık bahçıvanınız bu tuzağı ba-na kurmuştu. Allah, kurduğu tuzağa kendini düşürdü.

Diyecek olup bitenleri İbrahim be-ye anlattı:

— Odanın kapısını da açmışlar.. bu sabah gözlerimi açınca kaplanla o-damda göz göze geldim. Nasıl kurtul-duğumu Allahla ben bilirim, dedi.

İbrahim bey merak ve hayretinden söyleyecek söz bulamıyordu.

Kaplan bahçıvanı parçaladıktan sonra bahçeye ind.. hürriyetine ka-vuşmuş bir esir sevinçle sağa sola atı-lıyor, düz duvarları aşmış daha geniş mesafelerde koşmak istiyordu. Bu va-ziyette kaplanı yakalayıp tekrar kafe-se koymak çok güç olacaktı.

Salde, kendisine bu tuzağın bahçı-van tarafından kurulduğunu sanıyor ve ona acımıyordu. Nerden bilindi ki, Geleş Hasan o sabah erkenden gele-rek bu tuzağı kurmuş ve saf bahçıvanı tehditle avlamıştı.

Salde birdenbire kulübenin kapısı-nı araladı.. ipin ucunu İbrahim beye gösterdi:

— İşte, demir kafesin kapısı, bu ipi çekince açılıyor.

Dedi. İbrahim bey ipi görünce şaşır-dı:

— Bunları hep o mu yapmış.. o mu hazırlamış?

Ve kendi kendine hiddetle söylen-meğe başladı:

— Vay alçak nankör.. ben onun en sadık adamlarından birini sanırdım. Meğer o da hain, gaddarın biri imiş.

— Kaplan beni öldürseydi, acaba o-nun eline ne geçecekti? Bunu merak ediyorum ve öğrenmek istiyorum.

Kulübenin içinde konuşuyorlardı:

— Benim bahçıvanım, tok gözlü bir adamdı. Onu para ile avlamak kabil değildi. Ben bu işte bir yabanc par-mağı görüyorum, Salde! Bahçıvan, sa-na kıyacak kadar kötü ruhlu bir adam olsaydı, bunu çoktan yapabilirdi.

— O halde bu gizli eli de yakalama-lıyız.

— Onları arayıp bulmak kolaydır. Şimdi sen, şu kaplanı nasıl yakalıya-cağımızı, nasıl yuvasına sokacağımızı söyle bakalım. Biz burada ne zamana kadar mahpus kalacağız?

Salde gülmekten kendini alamadı:

— Şimdi ipi çekelim.. kafesin kapısı açılacak..

İpi çekti..

Demir kafesin kapısı tamamen açıl-dı.

Fakat, bahçede dolaşan kaplan ken-di ni ağaçtan ağaca atıyor, duvardan duvara saldırmıyordu. Bir aralık bahçı-van kulübesinin önüne de geldi.. Kü-çük parmaklıkları pencerenin altında durdu.

İbrahim bey:

— Pek azgın bir hayvanmış, dedi, keşke onu Geliboluda bu kadar bek-letmeseydim..

— Şimdiye kadar gönderilmiş olsaydı-nız, başımıza bu felâket gelmezdi.

— Onu tutmak kabil olmayacak mı?

— Tutmak mı? Ne diyorsunuz, be-yim? O ele avuca girecek bir mahlû-ka benziyor mu? Ben onun yuvasının kapısını açtım. Bir aylık bir alışkanlık vardır, şimdi neydeyse kafese girer, hemen kapının ipini çekeriz.. kafeste kalır.

Ve kendi kendine güldü:

— Böyle müthiş canavarları bile tu-zağ düşürmek o kadar güç bir iş de-ğildir. Fakat, Saldenin tuzağa düşürül-mesi pek kolay olmayacak.

Bahçedeki kaplan bu sırada pen-ce-renin önünde homurdanıyordu.

İbrahim bey kulübenin içinde kor-kudan titriyordu:

— Ya pencereyi kırarsa?..

— Korkmayın! Onlar göründükleri kadar hain ve desas değillerdir. On-dan bir zarar görmeyeceksiniz.

— Sen ne diyorsun, Salde? O bir vahşi hayvandır.

— Korkmayın dedim ya. Biz ondan daha vahşiyiz.. insan oğlunun, şu ki-sa zaman içinde Geliboluda yaptığı fenalıkları, bu canavar dediğimiz mahlûklar yapabilir mi?

— Şimdi bunları konuşmanın sırası değil. Salde! Yüreğim neydeyse ağzı-ma gelecek. Bana söyle: Buradan, bahçıvanın akıbetine uğramadan kurtulabileceğimiz mi?

Salde, İbrahim beye biraz sabırlı ol-masını tavsiye etti.. başka birsey söy-lemeli, Kaplan, pencerenin demir parmaklıklarını bir hayli sarsdıktan sonra çekilip gitti..

Ve biraz sonra - Saldenin dediği ve tahmin ettiği gibi - demir kafesin içi-ne girdi.. Salde ipi çekince, kafesin kapısı kapandı.

Üç demir çubuktan ibaret olan şu ufak kafes kapısı, bir saatten beri bahçeye hâkim olan kaplanın hürriye-tini bir anda elinden alıvermişti.

İbrahim bey:

— Şimdi ne yapacağız? dedi - kapı-nın kapandığından emin misin?

Salde kulübenin kapısından çıktı:

— Ben gidip muayene edeyim. Şimdi size haber veririm.

Salde koştu, demir kafesi muhafaza etti. Kapla, hürriyeti elinden almış bir esir gazile kendini parmaklıklara çarpıyordu.

Salde yüksek sesle bağırdı:

— Tehlike yok.. çıkınız..

İbrahim bey tereddütlü kulübeden çıkıyordu.

Salde bahçede kendi kendine düşü-nüyordu:

— Ne garib şey! Birkaç kişinin ser-bes kalabilmesi için, bir hayvanın kafe-se girmesi, esir düşmesi lazım. Hal-buki, o serbesken, bil kulübede kapa-lyıydı.

İbrahim bey bahçeye çıkar çıkmas bahçıvanın yanına koştu:

— Eğer bu hayvan, benim kırk yıllık sadık adamımı öldürdüyse, onu bur-da bir gün bile tutmam.. defederim.

İbrahim bey, Saldenin yattığı odan-ın kapısını önünde boylu boyunca uza-man bahçıvanın cesedini görünce şa-sırdı.

Kaplan, bahçıvanın yüzünü, göğsü-nü ve kollarını parçalamıştı.

— Zavallı adamım, ölmüş..

Diyecek, içini çekti. Mahzun oldu.

Salde bu hâdisenin acısını unuttur-mak için, derhal içeriyeye koştu, para torbasını alıp geldi:

— Haydi beyim.. Ben yalan söyle-mem. İşte vadettiğim altınları getir-dim. Hemen gidelim. Çalı beyi bulalım ve donanmanın eksiklerini tamamlı-yalım

İbrahim bey bir torbaya, bir de yer-de yatan bahçıvanın cesedine baktı.. yürüdü:

— Yurd sevgisi her acıyı unutturur, Salde! Haydi gidelim.. İşlerimizi gö-relim.

Kalafat yerinde altınlar dağılıyor

O gün Çalı bey çok neşeliydi. Sal-denin muhtelif vurgunlarda biriktir-diği paralar, donanmanın biran evvel vücade gelmesi için o gün Çalı beye teslim edilmişti. Etraftan birçok işçi-ler ve ustalar getirilerek, ormanlardan yeni ağaçlar kestirilerek, inşaat işine geniş ölçüde devam ediliyordu. Göz-ü çabı hristiyan ustalarına sarı florin-ler tevzi edilince bütün işçiler gay-rete gelmişti.

(Arkası var)

Tefrika No. 110

Güzel Gözlü Kız

Aşk ve macera romanı

Nakleden: (Vâ - Nû)

idi de burada fazla kalmak-torkuyordu. Belki annesinin eve yabancı bir erkeğin bulun-duu gördüleri. Dedikodu ya-patı Kimdir diye sorarlardı... İçin-de üzüntü varmış...

— Hayır... dedi... — Artık se-ni bir yere bırakmam... Burada ka-lacaksın... Eskiden senin felâket ha-be-rini öğrenince görmeden ölüvere-ceğimi düşünmüştüm... Zira hakika-ten hastaydım; şayet gözlerimi ka-pasam Cahit istinatgâhsız kalırdı.

Bugünse, çok sükr, vaziyet başka... Torunum büyüdü; kendi kendini geçindirecek hale geldi.

— Fakat anne, peşimdeki zabıta beni burada keşfederse?

— O zaman onlara senin oğlum olduğunu, Cemalim olduğunu, o

Recep Can olmadığını kendilerine isbat ederim... Seni, kollarımdan söküp alamazlar..

Cemal Nermi, alnını iki elile kav-radı. Düşünceye daldı.

İhtiyar kadın devamla:

— Anlamalısın ki, bu işkenceler kıyamete kadar sürecek değil... Ti-marhaneden kurtulmak için Recep Can olduğunu söylemişsin. Bugünse hakikati isbat etmenin zamanıdır.

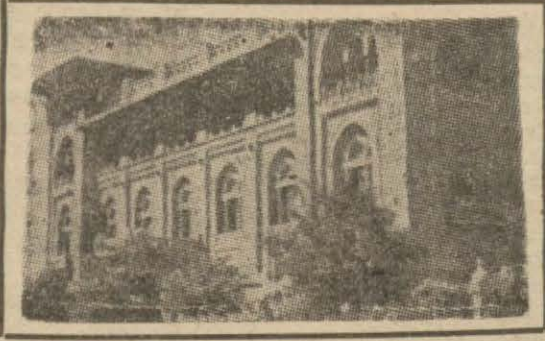
Firarının vücudunu asabi bir râşe kapladı.

— Ah, anne... Bilmezsin... Öyle korkuyorum, öyle korkuyorum ki...

Çocukluğunda yaptığı gibi, a-nesinin göğsüne

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası. Şube ve ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet 1,000 liralık	4,000 lira	100 adet 50 liralık	5,000 lira
4	500	2,000	120
4	250	1,000	160
40	100	4,000	20

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlerse ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.
Kurallar senede 4 defa 11 Eylül, 11 birincikânun, 11 mart ve 11 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Satılık Yalı arsası Köşk ve Kuru Emlâk ve Eytam Bankasından :

Boğazının en mutena bir yerinde, sahilde 82 metreye yakın cephesi ve rıhtımı olan yalı arsası ve arkasında müteaddit çam ağaçları, bağ ve eşarı müsmireyi havi kuru içindeki muhteşem köşk ve müstemlât satılıyor. Köşkte her odada kalorifer tesisatı ile havagazi, elektrik ve su mevcuttur. Bir çok havuzları kuyuları vardır. Yukarıdaki havuzlardan köşke ayrıca su isale edilecek tertibat mevcut olduğu gibi ayrıca mutfak kısmı ahır ve çamaşırlığı da vardır. Sahil arsası üç veya dört kısma ifraz edilebilir. Asude bir hayat temiz hava, Boğazının bütün nimetlerinden istifade etmek isteyen sermaye sahipleri bu fırsatı kaçırmayın.

Asas No.	Yeri	Kıymetli Lira	Cınsı	Mesahası	Teminatı Lira
C. 35	Beylerbeyi, eski Beybeyi yeni Havuzbaşı Beylerbeyi Yalı caddesi eski 12, 13, 13, 15 yeni 17, 19, 17, 19, 20, 22 ta, 17, 19, 20, 22	36.225	Köşk ve müstemlâtının 21/24 hissesi	Tapusuna göre mesahası 38899.92 M2	7245.00

Mevkili yukarıda yazılı gayri menkul pesin para ile veya ilk taksit peşin geri kalanı 3 taksitte ve % 8 1/2 faize tâbi olmak şartıyla açık arttırma usulü ile satılacaktır.

Müzayede 2/7/941 çarşamba günü saat on dörtte bankamız İstanbul şubesinde satış komisyonu huzurunda yapılacak ve en yüksek teklif edilen bedel idare meclisinin tasvibine arz edilecektir.

İsteklilerin pey akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kupa fotoğrafla birlikte bildirilen gün ve saate kadar şubemiz emlak servisine müracaat etmeleri. (883 - 4718)

İstanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan:

76 No. 11 ilân: İlân tarihinden itibaren büyük baş yaş mezbaha derisinin kilosuna azami 85 ve bunların salamurlarının da kilosuna azami 100 kuruştur. (4920)

T. H. K. İstanbul Şubesi Başkanlığından:

1 — Kurumumuza lüzumlu olan iki milyon adet fitre zarfı için evvelce açılan münakasa talip çıkmadığından muhammen bedel «3500» liraya çıkarılarak zarflar yeniden münakasa konmuştur.

2 — Münakasa 23/6/941 pazartesi günü saat onda şube binasında yapılacaktır.

3 — Münakasaya gireceklerin kanunun tarif ettiği vesika ve 262 buçuk lira muvakkat teminat ile birlikte münakasa günü şubedeki komisyona müracaatları. (4919)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Kesif bedelli 14.999.62 lira tutan Büyükdere Aksaray ve Kadıköy Bahariyede inşa edilecek 3 adet muhavvile merkezi inşası işi açık ek-siltme usulü ile ihale edilecektir.

2 — Eksiltme 28/6/941 cumartesi günü saat 10 da Metro Hanının 5 inci katında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1103 liradır.

4 — İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri Levazım-dan almalari ve kanunî vesikalari ve muvakkat teminatlarla ilân edilen gün ve saate komisyonunda hazır bulunmaları. (4539)

Maraş Belediyesinden:

Maraş Belediyesi su tesisatı için 125-150-175-200 ve 250 ilk yüz kadar iyi pik dökümden «Bus Aklo, baca ve priz kolu ile beraber» komple kolya imal ettirilecektir.

Su verme kısmında bronzdan, sağ ve sol vidalı, salmsatralı, vidalı konik askılı ve kolyenin üstünden anahtarla açılan kapanan, ayar edilen şekilde olacaktır. Avrupa nümunesi veçhile yapılacaktır.

İmale talip olanların flatlerini müşir tezkerelerle 15 gün zarfında Maraş Belediyesine müracaatları ilân olunur. (4913)

Heybeliada'nın meşhur Aile Oteli HALKİ PALAS

Açıldı. Alaturka ve Alfranga yemekler. Çok oturacaklar için hususî Tenzilat

İstanbul asiyi 9 uncu hukuk hâkimliğinden: 41/349

Besiktâşta Tramvay deposu arka-sında Yıldız caddesinde 40 No. da mu-kim Zehra Durdabak tarafından Çem-berlitaşta Mesih Mehmedpaşa sokak 18 No. da Ali Durdabak aleyhine açtıği boşanma davasında: M. aleyhe gön-derilen dava arzuhalinin tebliğ vara-kasına verilen mesruhatta Alinin ika-metgâhını terkile semti meçhule giti-tiği yazılarak tebliğsiz iade edildiğinden dava arzuhaline yirmi gün zarfında cevap vermesi ve muhakeme günü olarak tayin edilen 14/7/941 pazartesi günü saat 9.30 da mahkemeye gelmesi ve gelmediği takdirde muha-kemeye gıyaben devam edileceği da-veyiye makamina kalmı olmak üzere ilân olunur.

Avrupadan diplomalı TERZİ ve KURCÜ SAADET

Pek yakında YAZLIK EKSPOZ-İSYONUNU canlı mankenlerle Sayfiye mahallerinde takdim edecektir. İstiklâl caddesi 292 numarada Karleman mağazası yanında. Telefon: 41492

ZAYI — İçinde askeri terhis emri bulunan nüfus cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hük-mü yoktur.

Uskumru köylü Ethem oğlu Mahmud Özgönül 322

ZAYI — 25/10/940 senesinde Tıp fakültesinden aldığım hüviyet vara-kasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükümü yoktur.

3326 No. 11 Vahram Kundakçı ZAYI — İstanbul seyrüsefer memur-lüğünden aldığım 1616 No. 11 bisikleti-min ehliyetini kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükümü yoktur. Mironoğlu Maksut

Balıkesir'de mahdut mesuliyetli GARP LİNYİTLERİ İŞLETMESİNDEN:

4 Haziran 1941 tarihinden itibaren muteber olmak üzere Linyit Kömürleri ecnasının İktisat Vekâletince tespit edilen Soma, Tavşanlı ve Değirnisaz istasyonlarında Devlet Demir-yolları Vagonları içinde teslim beher tonun satış fiyatları aşağıda gösterilmiştir.

Parça	775	Kuruş
Ceviz	625	"
Tozlu Fındık	300	"
Rekompoze: % 40 parça ve % 60 cevizden müteşekkil	685	"

(Rekompozenin bu nispeti müşterinin arzusu üzerine de-ğiştirilebilir. Bu takdirde, fiyat rekompozenin ihtiva edeceği parça, ceviz yüzde nispetleri üzerinden tespit olunur.

Bundan böyle siparişlerin bu fiyatlar üzerinden kabul olunacağı ilân olunur.

BİR JEOMETR - TOPOGRAF ARANIYOR

İşletmemiz Maden sahasında çalışmak üzere kadro ücreti «200» lira olan bir Jeometr - Topografik münhaldir. Talip olanların tercü-meihal ve tahsil vesikası ile şimdiye kadar çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerini, isteyecekleri asgari ücret miktarını bildire-rek, İşletme Direktörlüğüne göndermeleri İLÂN olunur. Verilecek ücret gösterecekleri ehliyetle göre tespit olunacaktır.

Ergani Bakır T. A. Ş. İşletme Direktörlüğü - Maden

Ordu Hastabakıcı hemşireler okuluna aid bazı izahat ve okula kayıt ve kabul şartları

1. — Ordumuza hastabakıcı ve hemşire yetiştirmek üzere Ankara'da M. M. V. tarafından 1939 senesinde açılmış olan hastabakıcı ve hemşireler oku-luna bu sene de 50 talebe alınacaktır. Okula girmek arzu edenler, bulunduk-ları mahallin valiliğine, kaymakamlığına veya askerlik şubelerine dilekçe ile müracaat edecektir.
2. — 3433 sayılı kanun mucibince bu okuldan mezun olacaklar, memur olup tekaüdiye alacaklardır.
3. — Mezun olanlar altı senelik mecburi hizmetlerini ordu hastanesin-de yapacaklar; ondan sonra arzu ederlerse memleketteki bütün sivil teşek-küller kendilerine açık olacaktır.
4. — Tahsil müddeti 3 sene olup bu müddet içinde okurlara ayda beş lira harçlık verilecek ve işe ve ilbasları tamamen okula aid olacaktır.
5. — Okuldan mezun olanlar, barem kanununa göre 20 lira aslı maaşdan başlamak üzere maaş alacaktır ve bu miktar gittikçe çoğalacaktır. Bu za-man dahi işe, giydirme ve barınma orduya aid olacaktır.
6. — Okul 15/Eylül/941 de tedrisata başlayacaktır.
7. — Okula kayıt ve kabul şartları şunlardır:
 - a — Türkiye Cumhuriyeti tabaasından olmak ve Türk ırkından bulun-mak.
 - b — Sıhhati yerinde olmak ve durumu her iklimde vazife görmeğe mü-sait bulunmak «bunu her hangi bir hastane sıhhi hey'eti raporu ile tesbit ettirmek ve evraka bağlamak lazımdır.»
 - c — Okurun yaşı on altıdan aşağı ve yirmi ikiden yukarı olmıyacaktır.
 - d — Kendisi, ana ve babası iffet ehlinde olmak «bu vaziyet polişçe tev-sik ettirilerek evraka bağlanacaktır.
 - e — En az orta okul tahsilini bitirmiş olmak «eleme imtihanlarında mu-vaffak olmak şarttır. Veya bu derecede tahsil gördüğünü isbat etmek» tas-dikname veya bunun tasdikli bir suret muameleyi evrakına eklenecektir.
 - f — Evli veya nisanlı bulunmamak «evvelce evlenip boşananlarla kocası ölmüş olanlar kabul edilir.» buna aid medenî hâli bildirir müsbeit evrak keza eklenecektir.
 - g — Okur sıhhi sebepler dışında okulu kendiliğinden terkettiği, evlenme sureti ile veya diğer inzibatî sebeplerle okuldan çıkarıldığı, altı senelik mecb-urî hizmetini yapmadığı veya tamamlamadığı ve yahut sıhhi sebepler dışın-da okuldan çıkarıldığı takdirde tahakkuk ettirilecek mektep masraflarını tamamen ödeyeceğine ve gösterdiği vesikalarn tamamen doğru olduğuna dair noterlikten tasdikli ve kefil bir taahhütname verecektir.
 8. — Yukarıdaki şeraiti haiz olan okur, okula ihtisazsız olarak kabul edilecektir.
 9. — Yukarıdaki maddeler mucibince evrakının muamelesini bitirenler-den, vilâyet veya kaza, merkezlerinde oturanlar bu makamlar veya askerlik şubeleri vasıtası ile evraklarını doğrudan doğruya Ankara merkez hastane-si baş tabibi ve okul müdürlüğüne gönderilecektir.
 10. — Müracaatların Ağustos 1941 nihayetine kadar sona erdirilmesi lâ-zımdır.
 11. — Okurların kabul edildikleri ve mektebe hareket etme tarihleri aynı makamlar tarafından kendilerin e bildirilecektir.
 12. — Kabul edileceklerin okulun bulunduğu Ankara'ya kadar gelmek ve okulda tekrar yapılacak sıhhi muayene neticesi hastahkları tebeyyün eden-lerin memleketlerine gitmek için masraf edecekleri yol paraları kendilerine aid olacaktır. 3837.

Ziraat san'atları enstitüsüne bir asistan alınacak

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Ziraat sanatları fakültesi Ziraat san'atları enstitüsüne 35 lira aslı maaş-la ikinci sınıf bir asistan alınacaktır. Bu mevki için isteklilerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lazımdır:

- 1 — Ziraat fakültesinden asgari iyi derece ile diploma almış bulunmak
- 2 — Bir ecnebi dil iyice bilmek
- 3 — Mecburi askeri hizmetini yapmış olmak ve azami 30 yaşını geçmemiş bulunmak

Ziraat teşkilâtında en aşağı bir sene çalışmış olmak Bu şartları haiz istekliler ziraat san'atları sahasına bir ecnebi dilinden imtihana tabi tutulacaklardır. İmtihan 28/6/941 cumartesi saat 10 da Ziraat sanatları enstitüsünde yapılacaktır.

Taliplerin imtihandan evvel tercümei halleri ve diğer müsbit evraklarıyla yüksek ziraat enstitüsü rektörlüğüne müracaatları ve imtihan saatinde enstitüde isbatı vücut etmeleri ilân olunur. (4684)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedelli (26,000) yirmi altı bin lira olan 200 ton motorin 30/6/941 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare bina-sında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1950) bin doküzyüz elli liralık muvakkat te-minat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler (100) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmak-tadır. (4518)

Erzurum İnhisarlar Baş Müdürlüğünden:

1 — Muhlis tuzlasından Bayburt anbarına sevkolunacak 500 tonla Ak tuzlasından Van anbarına sevkolunacak 500 ton tuzun nakliyesi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bayburt nakliyesinin ihalesi 27/6/941 gününe tesadüf eden cuma günü saat 15 te, Van nakliyatının ihalesi 30/6/941 gününe tesadüf eden Pa-zartesi günü saat 15 te Erzurum İnhisarlar başmüdürlüğü binasında ıera kılınacaktır.

3 — Bayburt nakliyatının beher kilosuna üç kuruştan muhammen bedeli-nin % 7,5 muvakkat teminat parası «125» lira ve Van nakliyatının beher kilosuna dört kuruştan muhammen bedelinin % 7,5 muvakkat teminat akçesi 1500 liradır.

4 — Talipier bu nakliyata ait şartnameyi Erzurum, Trabzon, Bitlis baş-müdürlüklerle Van müdiriyei veya Bayburt İnhisar memurluklarından alabilirler.

5 — Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evveline kadar ko-misyon reisliğine makbuz mukabilinde verilmesi şarttır. Postada vukua ge-lecek gecikmeler kabul edilmez. (4684)

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 ikramiye plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 ikinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3	1000	"	= 3000.—	"
2	750	"	= 1500.—	"
4	500	"	= 2000.—	"
8	250	"	= 2000.—	"
35	100	"	= 3500.—	"
80	50	"	= 4000.—	"
300	20	"	= 6000.—	"

Eti Bank Müfettiş Muavinliği imtihanı

140 lira kadro maaşlı Eti Bank Müfettiş Muavinliği için 19/7/941 cumartesi günü müsabaka imtihanı yapılacaktır.

Aranılan şartlar şunlardır:

- A) Türk olmak.
- B) Siyasî haklara sahip olmak.
- C) Herhangi bir suretle mahkûm olmamak.
- D) Askerlikle alakası olmamak.
- E) İktisat Fakültesi veya Yüksek Ticaret mektebi mezunu yahut bunlara mümasil ve aynı derecedeki ecnebi mekteplerinin birinde mezun olmak.
- F) 1.1.1941 tarihine göre 30 yaşından yukarı olmamak.
- G) Bankaca hakkında yapılacak tahkikatın müsbeit netice alınmış olmak.
- H) Yolculuk zahmetlerine mütehammil bulunmak.

İmtihana talip olanlar 5.7.941 tarihine kadar Banka Umum Müdürlüğüne tahriren müracaat edeceklerdir.

İstidaya şu evrakın bağlanması lazımdır:

- a) Nüfus hüviyet cüzdanı (aslı veya tasdikli sureti)
- b) El yazısı ile hal tercemesi hülâsası.
- c) Askerlik terhis veya tecil vesikası.
- d) Mezuniyet şahadetname veya tasdiknamesi.
- e) Sağlam bünyeli ve yolculuğa dayanıklı olduğuna dair resmî tabib raporu.
- f) 3 adet 6x9 eb'adında fotoğraf.

Aranılan evsafı haiz gürülenlerden Bankaca haklarında yapıla-cak tahkikatın müsbeit netice alınmış olanlar evvelâ tahriri ve mü-teakiben şifahî imtihana tâbi tutulacaklardır.

İmtihanlar taliplere bildirilecek olan günlerde Ankara'da bu-lunan talipier için Banka Umum Müdürlüğünde yapılacaktır. İs-tanbulda mukim olan taliplerin imtihanları Bankanın İstanbul Bü-rosunda yapılacaktır. Tahriri imtihanda muvaffak olamayanlar şi-fahî imtihana giremeyeceklerdir.

İMTİHAN PROGRAMI:

- 1 — **Ticaret:** Emtia alım satımları, Ticari sevkiyat ve sigorta işleri hakkında umumî malûmat.
- 2 — **Maliye:** (Vergi nazariyeleri ve vasıtalı vasıtasız vergile-rimiz) hakkında umumî malûmat.
- 3 — **Muhasebe:** Usulü defteri (defatiri ticariye, bilançolar ve bunlar hakkında nazari ve tatbiki malûmat).
- 4 — **Ticari Hesap:** (Basit ve mürekkep faiz, iskonto, faizli hesabi câriler).
- 5 — **Hendese:** (Sath ve hacim mesahaları).
- 6 — **Coğrafya:** Türkiye'nin tabii ve iktisadî coğrafyası.
- 7 — **Ecnebi lisanı:** (Fransızca, İngilizce, almanca lisanından biri).

Bu imtihanda kazananlara 3659 No: lu kanunun hükümleri dahilinde Barem derecelerine tekabül eden maaş verilecektir.

MUSİKİ ÖĞRETMENİ ARANIYOR Eskişehir Halkevi Reisliğinden:

Münhal bulunan, Halkevimize musiki öğretmenliğine aynı zamanda bando öğretmenliğini de yapabilecek müktedir bir öğretmen alınacaktır. Talip olanların vesalki müsbitelerle birlikte bizzat veya mektupla 30/6/941 günü akşamına kadar Halkevimize müracaatları. (4681)